

e-mail: xxi_asr@umail.uz

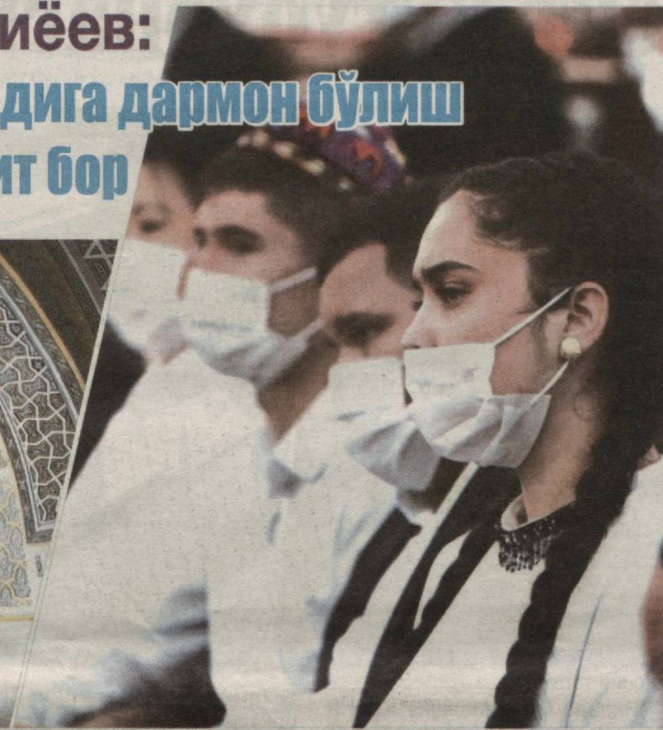
3-IYUN
2021-YIL
22 (916)

web sayt: www.21asr.uz

@XXIasrofficial

ASR IJTIMOIIY-SIYOSIIY GAZETA

Шавкат Мирзиёев: Одамларнинг дардига дармон бўлиш учун ҳамма шароит бор

– Сизлар билан учрашиб, муаммоларни ҳал этиш учун келганмиз. Бу ташрифга анчадан бери тайёргарлик кўрдик. Тошкентга боғлиқ масала қолмади. Энди берилган маблағ ва тизимни ақл билан ишлатиб, жойларда манзилли бажариш керак. Мен куйиб-пишганим билан сизлар жон

куйдирмасангиз, халқнинг бири икки бўлмайди. Сурхондарёнинг ички имкониятларидан фойдалансак, одамларнинг дардига дармон бўлиш учун ҳамма шароит бор. Бунинг учун сектор раҳбарлари фидойи бўлиб, жойига тушиб, “маҳаллабай” тизимда ишлаши керак.

Арзон, қулай ва тезкор!

Энди почтани кутиб ўтиришга ҳожат йўқ.

Наشريзининг электрон версиясига обуна бўлинг.

бунинг учун телефонингизга

“Play Market” ёки “App Store”дан

“XXI asr” иловасини юклаб олиб, пул ўтказсангиз кифоя.

УШБУ СОНДА:

Муҳокамалар мавзуси – сайловолди дастур лойиҳаси

3

Яшил иқтисодиёт ва экологик инновациялар

4

Чироқчилик рекордчи деҳқонлар нафақат Марказий Осиёда, балки Европада ҳам довруқ қозонишяпти

8

Ўқиладиган қўшиқ

10

КИТОБХОНЛИК ортидаги “уйинлар”

11

Мурғак қулоғига илк бор азон айтилгач, у товушни ва умуман борлиқни ҳис қилишга ўргана бошлайди, дейилади. Ҳар гал қўлида китоб тутган болакайлари кўрганда ана шу оддий ҳақиқат ёдга тушади ва бу ҳолатларда нима умумийлик бор экан деб ҳаёлга чўмасан киши. Дарҳақиқат, китоб кейинчалик инсонни жуда кўп нарсаларни англаш, ҳаётга теран назар билан боқишга ўргатувчи ўзига хос кўзгу бўлиб қолар экан.

Китобга берилган таърифлар бисёр: у ҳаётнинг қоронғи йўллари ёритиб боровчи шамчирок, тўғри йўлга етакловчи ҳамроҳ, энг улуг устоз ва бебаҳо бойликка менгзалади. У билан дўстлашиш нафақат инсонни маънан юксалтиради, балки эзгуликка, хайрли ишларга етаклайди. Зеро, илм – нур, китоб – мўъжиза, мутолаа эса хайратдир.

Инсоннинг эркин фикрлаши, дунёқарашининг кенгайиши, ақлан етук бўлиши, маънавиятининг шаклланишида китобнинг ўрни беқиёс эканлиги сир эмас. Китобга ошно бўлган одамнинг ақли чархланиб, маънавияти бойиб, етуклик сари илдамлайверади. У инсонларга яхши ва муносиб яшашни, бир-бирига меҳр-оқибатли бўлишни, айниқса, она ватанни севишни ўргатади.

Китобни билим манбаи, дейишимиз бежиз эмас. Бу исбот талаб қилмас аксиомадир. Зеро, мутолаа билан машғул бўлган кишининг билими, савияси, тафаккури, бир сўз билан айтганда, маънавий дунёси бойийди, ҳаётга муносабати ўзгаради. Бинобарин, инсоният ўзининг кўп минг йиллик тараққиёти давомида яратган энг буюк кашфиётлардан бири ҳам айнан китоб эканлиги ҳақидаги алломалар эътирофи фикримиз исботи. Шу боис узоқ замонлар оша китоб инсонлар ҳаётига нур берувчи, зиё тарқатувчи воситага айланиб келмоқда.

Кейинги йилларда Президентимиз ташаббуси билан китоб мутолааси ва китобхонлик маданиятини юксалтириш масаласига алоҳида эътибор қаратилаётгани, халқимиз орасида китобхонликнинг кенг тарғиб этилаётгани хайрли ишдир. Хусусан, бешта муҳим ташаббус доирасида ҳам кенг қўламли амалий ишлар қилинаётганига барчамиз гувоҳимиз. Бу чора-тадбирлар, аввало, аҳолининг китобхонлик маданиятини оширишга, кутубхоналарни янада бойитишга, адабий асарлар сонини кўпайтириш ва сифатини яхшилашга, китоб маҳсулотлари тарқалиши ҳамда етказиб берилиши тизимини ривожлантиришга қаратилгани билан аҳамиятлидир.

Ана шундай ўзгариш ва янгиликлар парламентимиз ҳаётида ҳам ўз

оид икки мингдан ортиқ китоблар, маданий тарихимизга доир адабиётлар жойлаштирилди.

Аҳамиятли томони шундаки, “Парламент кутубхонаси” лойиҳаси доирасида электрон китобларни мутолаа қилиш имкониятини яратиш мақсадида KaDaTa автоматлаштирилган ахборот кутубхона

билан таъминланди. Шу тарзда эндиликда кутубхонадан масофадан туриб ҳам фойдаланиш, адабиётларга буюртма бериш имконияти яратилди.

“Парламент кутубхонаси”нинг электрон китоб фондиди кенгайтириш мақсадида Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Миллий ку-

“Парламент кутубхонаси” очилди

аксини топмоқда.

Яқинда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси биносида янгидан барпо этилган “Парламент кутубхонаси” тантанали равишда очилди.

Таъкидлаш жоизки, давлатимиз раҳбари томонидан Қонунчилик палатасининг 2020 йил 20 январь куни бўлиб ўтган биринчи-ташкилий йиғилишида парламент аъзолари учун замонавий ва қулай “Парламент кутубхонаси”ни ташкил этиш ташаббуси илгари сурилган эди.

Шахсан юртбошимиз ғояси ҳамда муаллифлигида ишлаб чиқилган “Парламент кутубхонаси” концепцияси доирасида замонавий, шинам ва кўркем, барча қулайликларга эга муҳташам кутубхона қисқа муддатда барпо этилди.

Кутубхонада фойдаланувчилар учун барча қулай шароитлар яратилган. Хусусан, ўқув, йиғилишлар ўтказиш, қонун ижодкорлиги заллари ҳамда архив фонди фаолияти йўлга қўйилди.

Маърифат маскани энг замонавий ахборот-коммуникация технологиялари билан жиҳозланган. Жумладан, автоматлаштирилган ахборот-кутубхона тизими ишлаб чиқилди, электрон инфокиосклар ўрнатилди. Ўқув залидаги жавонлар кутубхона библиографик классификация соҳалари асосида 2,5 мингдан ортиқ адабиётлар билан бойитилди. Йиғилишлар ўтказиш залига қонун ижодкорлиги ва ҳуқуқшунослик, сиёсатшунослик, замонавий давлат бошқаруви, геосиёсат ва иқтисодиёт соҳаларига

тизими ишлаб чиқилди. Тизим орқали электрон кутубхона каталогини яратиш ва ҳар бир китобга штрих код тизимини жорий этиш имконияти пайдо бўлди. 20 минг донга китобни рўйхатдан ўтказиш учун махсус RF-ID белгилар олинди.

Кутубхона фойдаланувчиларига “ID kutubxona” хос рақами жорий этилиб, ҳар қандай электрон қурилмалар орқали электрон парламент кутубхонаси тизимидан онлайн режимда фойдаланишга имкон яратилди.

Эндиликда нафақат Қонунчилик палатаси депутатлари, Сенат аъзолари, палаталар девонлари ходимлари, балки, маҳаллий кенгашлар депутатлари ҳам “Парламент кутубхонаси” электрон китоб фондидан фойдаланишлари мумкин. Ташқи фойдаланувчилар қамровини кенгайтириш мақсадида эса KaDaTa автоматлаштирилган ахборот кутубхона тизимидан фойдаланилган ҳолда парламент кутубхонасида олис ҳудудлардан интернет тармоғи орқали жамоатчилик вакиллари, журналист ва талабалар ҳам фойдаланишлари учун шароит яратилди.

Кутубхона фондида мавжуд бўлган ноёб китоб, газета-журналларни қўзғаш шаклидан электрон шаклга ўтказиш ҳамда электрон кутубхона фондиди бойитиш, ундан фойдаланиш имконияти кенгайтирилиб, зарур жиҳозлар ва юқори тезликдаги интернет тармоғига эга бўлган компьютер жамланмаси

кутубхонаси, “Жаҳон рақамли кутубхонаси” (БМТ ва АҚШ Конгресси қўшма лойиҳаси), “Европа рақамли кутубхонаси” ҳамда “Google кутубхонаси” фондларидан фойдаланиш йўлга қўйилди.

Кутубхонага ташриф буюрувчиларга қулайлик яратиш мақсадида ўрнатилган инфокиосклар орқали Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Миллий кутубхонаси илмий ишлар маълумотлар базаси, видео ва аудио портали, миллий нашрларнинг электрон архиви ҳамда хорижий илмий маълумотлар базаларига уланиш имконияти яратилди.

Президентимиз ташаббуси асосида ташкил этилган “Парламент кутубхонаси” Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг муҳим инфратузилмавий объектига айланди, десак муболага бўлмайди. Ушбу кутубхона парламент аъзоларига ҳар томонлама кўмакчи бўлиб, уларнинг иш фаолиятига янгича мазмун-моҳият бағишлайди.

Мақсуд зиё маскани нафақат билим олиш, балки қуйи палатага ташриф буюрадиган хорижий делегациялар ва меҳмонлар иштирокида турли анжуманлар, тадбирларни юқори савияда ўтказишга арзигулик жой бўлиб ҳам хизмат қилиши муқаррар.

Дилноза МЎМИНОВА,
Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг
“Парламент кутубхонаси”
масъул ходими

Муҳокамалар мавзуси – сайловолди дастур лойиҳаси

Корхона ва ташкилотларда ишчи-ходимлар билан учрашиш, маҳаллаларда аҳоли билан очик мулоқотда бўлиш, тадбиркорлар билан юзма-юз суҳбатлашиб, уларнинг қувончу ташвишларига шерик бўлиш, муаммоларни бартараф этиш, қисқача айтганда, халқ ичида бўлиш – O'zLiDePнинг одатий иш усулига айланиб улгурган.

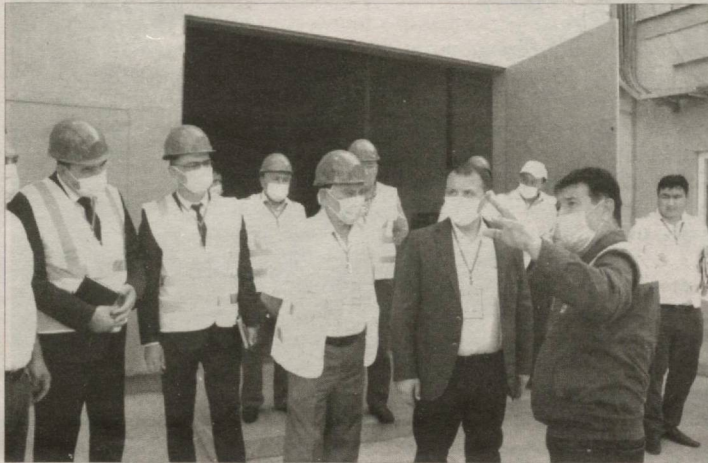
Сир эмас, сўнгги йилларда юртдошларимизнинг нафақат турмуш даражаси, балки дунёқарашида ҳам катта ўзгаришлар содир бўлди. Одамлар бугун ҳеч чўчимай барча масалаларда фикр-мулоҳазаларини дадил айтиб, ҳар қандай масалани мутасаддилар олдиға кўндалан қўймоқдалар. Буларнинг барчаси мамлакатда олиб борилаётган ошкоралик сиёсати тўғрисида.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

Партиямиздан Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзоднинг сайловолди дастури лойиҳаси юзасидан жойларда таклифлар олиш борасида Қорақалпоғистон Республикаси кенгаши изчил ишлар олиб бормоқда.

Номзоднинг сайловолди дастури лойиҳаси ижтимоий-иқтисодий ҳаётимизнинг турли жабҳаларидаги стратегик вазифалар бўйича олтига йўналишни ўз ичига олган.

Партия вакиллари унинг ҳар бир йўналиши бўйича ўз фикр-мулоҳазаларини билдириб, кенг муҳокама қилмоқдалар. Жумладан, “Янги Ўзбекистон – янгича бошқарув” йўналишида маҳаллий кенгаши депутатлари халқ вакили сифатида аҳолининг муаммоларини аниқлаш ва уларнинг фаолиятини ёритишда ОАВ билан биргаликда ишларни янада кучайтириш керак. “Қарорлар қабул қилишда қатнашиш тўғрисида”ги қонун лойиҳасини ишлаб чиқиш, ёшларнинг муаммолари, хоҳиш ва истакларини ўрганишнинг “маҳаллабай” тизими муваффақиятини таъминлаш, йигит-қизларнинг уюшмаган қатлами билан масъуллар ўртасида тўғридан-тўғри мулоқот ўрнатишга хизмат қилувчи “Ёшлар мурожаати” электрон платформасини яратиш орқали навқирон авлод вакиллари билан жамиятда муносиб ўрин топишига қаратилган ҳаракатларни қўллаб-қувватлаш мақ-

садида Ёшлар кодексини ишлаб чиқиш бўйича қатор таклифлар билдирилди.

Номзоднинг дастур лойиҳаси бўйича барча шаҳар ва туманларда, партия кўйи бўғинларида, тадбиркорлик субъектларида тарғибот ишлари давом эттирилмоқда.

ЖИЗЗАХ ВИЛОЯТИ

Ўзбекистон Республикаси Президентлигига O'zLiDePдан кўрсатиладиган номзоднинг сайловолди дастури лойиҳаси муҳокамаларида қатнашиш, шунингдек, жойларда фаолият олиб бораётган корхона ишчи-ходимларининг меҳнат шaroитларини ўрганиш, улар билан яқиндан мулоқот қилиш мақсадида Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Спикери ўринбосари, O'zLiDeP фракцияси раҳбари Ақтам Хайтов, вилоят ҳудудий партия таш-

килоти раиси Эркин Холматов ва партия фаолларидан иборат бир гуруҳ маслақдошларимиз вилоятдаги айрим корхоналарда бўлдилар.

Фаллорол туманидаги “Санзор текстиль” корхонаси сўнгги беш йилда мамлакатимизда сифат жиҳатдан янги босқичга кўтарилган ислохотлар боис ҳаётимизга кириб келаётган ўзгаришларнинг яққол мисолидир. Бундан уч-тўрт йил олдин ташландиқ ҳудудда бугун кўзни қувнатадиган замонавий корхона фаолият олиб бормоқда. 2019 йилнинг охирида ишга тушган субъектда айна пайтда 200 дан ошқ доимий ва 50 га яқин мавсумий ишчи ишлаяпти.

– Корхона очилган кундан буён шу ерда меҳнат қиляпман, – дейди Наргиза Шодиева. – Олдинлари бундай жойларни телевизорда кўриб, қани эди биз томонларда ҳам шунақа фабрикалар қурилса, ишсиз юрган аёллар шундай дастгоҳлар ёнида туриб ишлашса, деб орзу қилардик. Мана, орзумиз ушалди.

Тадбир сўнггида фабрикада янги ташкил қилинган Шерзод Алиев етакчилигидаги БПТ аъзоларига партияга аъзолик гувоҳномалари ҳамда эсдалик совғалари топширилди.

Маслақдошларимизнинг кейинги манзили “Жиззах аккумулятор заводи” акциядорлик жамияти бўлди. Бу корхона ҳақида эшитмаган одам юртимизда топилмаса керак. Нафақат мамлакатимизда-

ги транспорт воситалари ишлаб чиқарадиган корхоналарга, балки баъзи хорижий давлатлардаги истеъмолчиларга ҳам ўз маҳсулотларини етказиб бераётган мазкур жамиятда айна пайтда 500 дан ортиқ киши ишлаяпти. Аҳамиятли томони, бу ерда вилоят, туман халқ депутатлари кенгашидаги O'zLiDeP гуруҳи аъзолари, шунингдек, ўз сафларига 200 дан ошқ маслақдошимизни бирлаштирган O'zLiDeP партия ташкилоти фаолият олиб бормоқда.

ФАРҒОНА

Яқинлашаётган сайлов муносабати билан Фарғона шаҳридаги “Fergana stone paper” МЧЖда тадбир ташкил этилди.

Корхона раҳбари А. Ниёзов мазкур тадбиркорлик субъектининг фаолияти тўғрисида атрофлича маълумот берди.

– Бугун давлатимиз раҳбари томонидан барча шароитлар яратилган. Биз ҳам шунга яраша иш юритишимиз, юртимиз иқтисодиёти ривож учун муносиб ҳисса қўшмоғимиз лозим, – деди тадбиркор. – Корхонамизга Хитойдан ноёб технологиялар олиб келинган. Йилга 9 минг тонна қоғоз тайёрлаш қувватига эга бу ускуналар.

Мулоқот давомида O'zLiDeP Фарғона вилояти кенгаши Сиёсий таълим маркази раҳбари Иқболжон Қўдашев иштирокчиларни сайловолди дастур лойиҳаси билан таништирди. Унда экспорт-импорт тартиб-таомилларини янада соддалаштириш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари томонидан ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар бўйича давлат харидларини кенгайтиришга алоҳида эътибор қаратилаётгани айтиб ўтилди.

Йирик саноат корхоналари ва кичик бизнес ўртасидаги саноат кооперациясини ривожлантириш, саноат гуруҳлари, кластерларни шакллантиришга йўналтирилган тизимли чораларни амалга ошириш ҳамда кичик инновацион компанияларни қўллаб-қувватлаш чораларини кўриш каби муҳим масалалар шулар жумласидандир. Шунингдек, энг муҳим вазифа – венчур корхоналар ва жамғармалар, “бизнес-фаришталар” – молиявий ва бошқа ресурсларни инновацион лойиҳаларга сарфловчи хусусий инвесторлар фаолияти ва “стартап”лар учун қулай шарт-шароитни яратишга ҳам урғу берилди.

Самимий мулоқот чоғида партия фаоллари томонидан яна 10 га яқин таклиф билдирилди.

Асем СИРИМБЕТОВА,
Шоҳсултон ТУХТАМАТОВ,
Баҳром МИРЗАҚОБИЛОВ

XXI ASR

“Яшил чироқ” нимани англатишини каттаю кичик бирдек билади. Асосан божхона тизимида ишлатиладиган “яшил йўлак” атамаси ҳам аксариятга тушунарли. Кейинги йилларда фаол қўлланаётган “яшил иқтисодиёт”, “яшил ўсиш”, “яшил энергетика” сингари сўз бирикмаларининг асл мазмун-моҳиятига эса шу пайтгача айна соҳа мутахассислари ўз фаолиятлари доирасида эътибор қаратишарди.

Куни кеча Жанубий Корёя пойтахти Сеул шаҳрида видеоанжуман шаклида ўтказилган “Яшил ўсиш ва глобал мақсадлар учун ҳамкорлик – 2030” (P4G) иккинчи халқаро саммитидаги Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг нутқини тинглаган киши борки, кун тартибидаги мавзунинг нақадар долзарб аҳамиятга эга эканини теран ҳис қилгани айна ҳақиқат. Зотан, ҳажман ихчам нутқда улкан масалалар оддий тилда аниқ ифодалаб берилди. Шунинг учун бўлса керак, жаҳон ҳамжамияти давлатимиз раҳбарининг бу галги чиқишига ҳам алоҳида эътибор қаратиб, унда билдирилган таклифларни катта қизиқиш билан ўрганмоқда.

Пандемия инсон саломатлиги ва атроф-муҳит ҳолати, шунингдек, иқтисодий ва ижтимоий тараққиёт бир-бири билан нақадар боғлиқ эканини яққол кўрсатди, деди жумладан юртбошимиз саммитда. Бугунги кунда она табиатнинг ўзи бизга йўллаётган огоҳлик кўнғироғига бепарво бўлмаслигимиз керак. Афсуски, иқлим ўзгаришлари тобора кучайиб бормоқда. Биз яшаётган Марказий Осиёда сўнгги 30 йилда ўртача йиллик ҳарорат тахминан бир даражага кўтарилди. Минтақамиздаги асосий дарёларнинг ҳавзаси ва биологик хилма-хилликнинг қисқариб бораётгани жиддий хавотир уйғотмоқда.

Буғланиш даражасини оширадиган газлар ва атмосферанинг кенг миқёсда ифлосланиши муаммоларни янада чуқурлаштирмоқда. Бугунги кунда “яшил тараққиёт” борасидаги мақсадларга эришиш учун мамлакатларнинг ҳаракатлари

янада фаол ва самарали бўлиши кераклигига ҳеч ким шубҳа қилмаяпти.

Президентимиз “Яшил иқтисодий тикланиш” соҳасидаги ҳамкорликнинг муҳим йўналишлари ҳақида тўхталиб, аниқ таклифларни илгари сурди. Мисол учун, “яшил технологиялар”ни кенг жорий этиш ҳисобидан Орол денгизи ҳалокатининг глобал оқибатларини бартараф этиш жуда муҳимдир. Ушбу масала бўйича БМТ қошида тузилган махсус Траст фонди ҳамда P4G платформаси доирасида фаол ҳамкорлик амалий оқимга кўчгани яна бир бор эътироф этилди.

Асли бу эътироф Ўзбекистон юритаётган ички ва ташқи сиёсатнинг уйғунлигини, белгиланаётган чора-тадбирлар изчиллигини, халқаро ҳамкорликнинг томонлар манфаатига мослигини кўрсатувчи омил ҳамдир.

Бунда “Оролбўйи минтақасини экологик инновациялар ва технологиялар ҳудуди” деб эълон қилиш тўғрисидаги БМТ резолюциясининг қабул қилиниши ва куни кеча бўлиб ўтган P4G саммитининг ўзаро ҳамоҳанглиги назарда тутилаётир.

...Минг чақирим масофани самолётда бир соатдан сал кўпроқ вақтда босиб ўтдик. Лекин Нукус шаҳридан то Орол денгизининг қуриган тубига етгунча яна беш соат йўл юрдик. Олис манзиллар сари йўл юрсак ҳам, мўл юрдик. Ён-атрофни кузатиб кетарканмиз, қум бағрига қадалган саксовуллар қаторлари диққатимизни жалб қилади. Хаёлга берилувчанлар ҳам буни илғаши мушкул эмас. Илгари қовжираб ётарди бу ерлар. Чор тарафда ўсимлик ва буталар бисёр. Қақраган чўлга ҳаёт қайтаётганининг нишонаси эмасми бу?!

Турли давраларда асл ҳолатдан хабарсиз кишилардан “Қани, Оролнинг қуриган тубига неча милёнта саксовул экилди, бирортаси униб чиқди?” деган саволларни эшитиб қоламиз. Воқеа жойидан олинган суратлар шундай саволларга энди ўрин қолдирмаслиги табиий. Ишонасизми, 50 даража иссиқ куйдираётган жойда саксовуллар кўм-кўк бўлиб турибди. “Яшил қалқон” дейилаётгани айнан мана шу буталардир. Чунки улар кўм-тўзон ва зарарли тузларнинг кўчишини сезиларли қамайтирган. Олимларнинг таъкидлашича, айна шу жиҳат денгиз қуриши талофатларини юмшатиш ва қамайтиришнинг муҳим омилдир.

Экспертлар Оролбўйи мин-

тақаси БМТ Бош Ассамблеяси томонидан бундай муҳим мақом, яъни “Экологик инновациялар ва технологиялар ҳудуди” мақоми тақдим этилган биринчи минтақа бўлганини эътироф этишаётгани диққатга сазовор.

Бу ташаббус юқори технологик инновацияларни, экологик тоза, энергия ва сув тежамкор технологияларни ҳудуд халқ хўжалигига татбиқ этишга, инвестицияларни жалб қилиш учун қулай шарт-шароитлар яратишга хизмат қилиши билан аҳамиятлидир. Ушбу резолюция яшил иқтисодиётга босқичма-босқич ўтиш, тупроқ деградацияси ва чўлланишнинг олдини олиш, экотуризмни ривожлантириш билан боғлиқ масалаларни қоғозда эмас, амалда ечишда “Йўл харитаси” вазифасини бажаради.

...Титрабгина турган саксовулжонларни чўлнинг яшил маликалари дегинг келади. Самолётда сепилган уруғдан ўсиб чиққан миллионлаб саксовуллар улар. Чўл довулларига матонат билан бардош беряпти. Қалтирашдан ўзини инсоният фаровонлиги учун фидо қилаётгани сезилади. Агар шулар экилиб, минглаб кўчатлар қўл кучи орқали ўтқазилмаганида олдинги йиллардаги каби Оролбўйи аҳолиси устига ОҚ ТУЗ ЁМФИРИ ёғиши давом этаверарди балки.

Шунинг учун ҳам Давлат экология кўмитасининг ҳудуддаги инспекторлари бошқа ташкилотлар вакиллари билан ҳамкорликда уларни асраб қолиш ва янада кўпайтиришга астойдил ҳаракат қилишмоқда. Лекин назорат ва ўрганиш ҳудуди жуда катта. Бу ерларда ё туяда ёки энг замонавий йўлтанламас автоуловларда ҳаракатланиш мумкин, холос.

...Парвозга шайланган оқушларни учратдик шу атрофда. Қизил ғозлар – фламинголар ҳам Оролбўйи атрофидаги ўзимизнинг кўлларни макон тутган. Жониворлар ҳам инсоннинг табиатга муносабати яхшиланигани сезади, шекилли. Уларни кузатар экансиз, бу ерлар экологик фожиа эмас, аксинча, чиндан-да экологик инновациялар минтақаси эканига, илғор технологияларни жорий қилиш орқали ҳудудда нормал ҳаётни сақлаб қолиш мумкинлигига амин бўласиз.

ЭКОЛОГИК ИННОВАЦИЯЛАР

...Яна йўлнинг танобини тортишда давом этамиз. Кўм-кўк қамишзорлар навбатдаги манзилга яқинлашганимизни маълум қилаётгандек. Ўттизтача отлар ююрини кўриб, “Биз Оролнинг қуриган тубида юрибмизми ё бошқа жойда?!” дея ўйлаб қолганимиз рост.

“Судочье-Ақпетки” давлат буюртма кўриқхонаси Қорақалпоғистон Республикасининг Мўйноқ ва Қўнғирот туманларидаги жами 280 507 гектар майдонни эгаллаган.

Кўриқхона ҳудудида мавжуд ўсимликларнинг аксарияти қимматбахо ем-хашак ва фойдали манбалардир. Масалан, *Pomeria perracta*, *Arthrapherum plumosum*, *Allium sabulosum* ўсимликлари Қорақалпоғистон флорасида жуда кам учрайди.

Ҳудудда табиий ўсимлик қопламнинг шаклланиши давом этаётгани дарров сезилади. Барибир бунда кўчма қўмтепалар ва нам шўрхоқлар устунлик қилади.

“Судочье-Ақпетки” давлат буюртма кўриқхонаси ўнлаб кичик кўллари қамраб олган. Сорали кўли ана шундайлардан бири.

Сорали қирғоғининг флористик таркиби юқори турларнинг 24 туридан иборат бўлиб, 2 та турда дарахт, 5 та турда бута, 17 та турда сув ўсимликлари мавжуд. Соҳил ва ички қамишзорлар ёзда ҳайвонлар учун қўшимча озуқа манбаи, шунингдек, қишда тураржой биноларини қуриш учун фойдаланиш мақсадида ўриб олиниши мумкин.

Буюртма кўриқхонаси кўриқланма зонасининг жами ер майдони 442 223 гектар бўлиб, шундан “Судочье кўллари тизими” участкасида 52 938 гектар, “Ақпетки” участкасида 389 285 гектар кенгликлар мавжуд. Буюртма кўриқхонасининг асосий мақсади муҳофазага олинган табиий объектлар ва мажмуаларни сақлаш, тақрор кўпайтириш ва қайта тиклашдан иборатдир.

Бу жойлар биологик кўриқхона ҳисобланиб, унинг асосий муҳофаза остига олинган объектлари сирасига – қирғоқ ландшафтлари, каналлар, коллекторлар, сувда ва сув атрофида яшовчи барча турдаги қушлар, ноёб, йўқолиб кетиш хавфи остида бўлган балиқлар, йиртқичлар, сут эмизувчи ҳайвонлар киради. Шу жумладан, узун игнали типратикан, қорсақ, сариқ

сассиққўзан, қум мушуги, Туркман қорақулоғи, жайрон, сайғоқ, қушлардан пушти сақоқуш, жингалак сақоқуш, қорабузов, кичик оққўтон, сариқ қўтон, қошиқбурун, қоравой, фламинго (қизил ғоз), вишилдоқ оққуш, бақироқ оққуш, мармар чуррак, ола қанотли ўрдак, оқбош ўрдак, оқ пешонали кичик ғоз, сувқийғирлар мавжуд бу ерларда.

...Жазирамада олис масофани босиб ўтиш ва кўлнинг ойдинидаги сайрдан кейин экология инспекторлари ва ҳудуд муҳофизлари учун қурилган уйчада ичилган бир пиёла жой жуда тотли бўлди. Ҳамкасблар билан бундай узоқ жойларда меҳнат қилишнинг машаққати ва роҳати хусусида бироз суҳбатлашдик. Яна анча гурунгла-

ҳамкасблар билан. Қандай қорхона бўлишидан қатъи назар, табиатга зарар етказмасдан фаолият кўрсатиши “яшил иқтисодиёт” эканлигини уқтирган бўлди ҳамроҳлардан бири. Дарҳақиқат, Президентимиз Р4G саммитидаги нутқида Ўзбекистон “яшил энергетика”ни ривожлантириш орқали углерод ёқилғисига боғлиқликдан қутулишга интилаётганини таъкидлагани бежиз эмас.

– Фикримча, электр энергиясини қуёшдан ва шамолдан олиш ҳажмини кўпайтирсак, “яшил иқтисодиёт”ни ривожлантиришга катта ҳисса қўшган бўламиз, – деди йўлтанламасни маҳорат ила бошқариб келаётган инспекторлардан бири.

қуришини тезлаштирганини ҳам унутмайлик. Бундан ташқари, минтақамизнинг гидроэнергетика соҳасидаги улкан салоҳиятини ишга солишда кўшни давлатлар билан яқиндан ҳамкорлик жуда муҳимлиги ҳам давлатимиз раҳбари нутқида алоҳида таъкидланди.

Саммит натижалари мазкур муҳим халқаро экологик платформа доирасида бизнинг амалий ҳамкорлигимизни кенгайтиришга хизмат қилишига ишонч билдирилганига яна бир амалий мисол келтирай. Бугун-эрта мамлакатимизда Глобал яшил ўсиш институти – GGGIнинг ваколатхонаси очилади.

Бош қароргоҳи Сеул шаҳрида жойлашган GGGI махсус вакили жаноб Аарон Рассел билан Эко-

шиш иштиёқи баланд эди. Лекин йўлбошловчимизнинг қош қорайса, адашиб қолиш мумкинлиги бўйича берган ишораси туфайли мулоқотни бошқа пайтга қолдиришга келишдик.

Бироқ яна тўхташга тўғри келди. Очиғи, ҳудуднинг табиий кўриқчилари – ёмон кўзлардан асраб турган исириқларни тасвирга олмадан ўтиб кетолмадик. Уларнинг ҳар жой, ҳар жойда гуллаб тургани ҳам неъмат аслида.

Мўйноқ сари, Нукус сари ортга қайтиш вақтида, фурсатдан фойдаланиб, “яшил иқтисодиёт”га қандай лўнда таъриф бериш мумкинлиги ҳақида ўйладик

– Кечаги нуфузли анжуманда Ўзбекистон қуёш ва шамол электр станцияларини қуриш бўйича йирик лойиҳаларни амалга ошираётгани, яқин ўн йил давомида қайта тикланадиган энергия манбалари улушини уч баробар кўпайтириш мақсад қилингани яққол очиклангани эконазоратчимизнинг жайдари мулоҳазаси жўяли эканини амалда кўрсатди.

Хуллас, сунъийликдан қочиб, табиийликка интилиш, қайси йўналишда ривожланиш бўлса-да, атроф-муҳитга зарар етказмаслик “яшил иқтисодиёт”дир. Бир пайтлар бу тушунчанинг антонимига ружу қўйиш Орол денгизининг

логия ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат кўмитаси раисининг Тошкентдаги музокараларида шу ҳақда маълум қилинди.

Давлат экология кўмитаси ва Глобал яшил ўсиш институти ўртасида 2021 йилнинг 25 март сана-сида имзоланган ўзаро англашув Меморандумининг аҳамияти, ҳамкорликда амалга ошириладиган “Оролбўйи минтақаси учун яшил тикланиш” қўшма лойиҳасининг муҳим жиҳатлари хусусида сўз юритилди.

Озод РАЖАБОВ,
Давлат экология кўмитаси
раисининг маслаҳатчиси

Давра суҳбати

Ўзбекистон Либерал-демократик партияси ва Ўзбекистон тадбиркорлик ва фермерликни қўллаб-қувватлаш маркази ҳамкорликда "Қишлоқ хўжалиги товарлари ишлаб чиқарувчиларининг давлат томонидан қўллаб-қувватланиши ва уларга кенг имтиёзлар жорий эти-

олиш даражасини ошириш ва маҳсулотлар экспорт қилиш имкониятларини янада кенгайтириш озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлашнинг долзарб вазифаларидан бири бўлмоқда.

Давлатимиз раҳбарининг тегишли фармони билан Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг 2020–2030 йилларга мўлжалланган

ОЗИҚ-ОВҚАТ ХАВФСИЗЛИГИ: муаммолар кўп, ечимлари изланяпти

лиши – озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлашнинг муҳим омили" деб номланган давра суҳбатида соҳадаги камчилик ва муаммолар, уларни бартараф этиш чоралари хусусида атрофлича сўз юритилди.

Тадбирда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари, вазирлик ва идоралар, етакчи олимлар, шунингдек, тадбиркорлар, фермерлар, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари вакиллари, соҳага алоқадор бошқа ташкилотлар мутасаддилари ҳам иштирок этди.

– Сўнгги йилларда мамлакатимизда озиқ-овқат хавфсизлигини мустаҳкамлаш бўйича қатор чоралар амалга оширилмоқда, – деди **Ўзбекистон тадбиркорлик ва фермерликни қўллаб-қувватлаш маркази раҳбари Акрам Алимов**. – 2017–2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясига мувофиқ мамлакатимизда хусусий мулк манфаатларини ишончли ҳимоя қилиш, тадбиркорлик фаолияти учун янада қулай имкониятлар яратиш борасида аниқ чора-тадбирлар белгиланмоқда. Таъкидланганидек, республикамизда экин ерларидан, шу жумладан, деҳқон хўжаликлари ва аҳоли томорқаларидан самарали фойдаланиш, томорқа хизмати корхоналари моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва фаолиятини янада кенгайтириш, аҳоли хонадонларини қамраб

стратегияси тасдиқланган. Ушбу стратегияда қишлоқ хўжалигини ривожлантириш бўйича 9 та асосий йўналиш белгиланган. Шу жумладан, озиқ-овқат маҳсулотлари хавфсизлигини таъминлаш ва истеъмол рақибларини яхшилаш, талаб этиладини миқдордаги озиқ-овқат маҳсулотлари етиштиришни назарда тутувчи озиқ-овқат хавфсизлиги давлат сиёсатини ишлаб чиқиш ва жорий этиш асосий масалалардан бири сифатда белгиланган.

Аҳоли сонининг ўсиши, ер, сув ва энергия ресурсларига талабнинг ортиши, шунингдек, иқлимнинг кескин ўзгариши озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлашга таъсир этувчи асосий омиллардир. Давра суҳбатида озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлашга оид вазифалар ижроси, ҳалқимизни озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш борасидаги мавжуд муаммоларни ўрганиш ҳамда уларнинг ечимларига доир қонунчилик ҳужжатларини янада такомиллаштириш бўйича амалий тақлиф ва тавсиялар билдирилди.

Нурхон ЭЛМИРЗАЕВА,
"XXI asr" муҳбири
Суратни
Сардор АМИНЖОНОВ олган.

Ушбу давра суҳбатида кўтарилган долзарб муаммолар, тақлиф ва тавсиялар хусусида газетамизнинг кейинги сониди батафсил сўз юритамиз.

O'zLiDeP – ислоҳотларнинг тақдири, юртимизни ривожлантиришнинг Ҳаракатлар стратегиясида белгиланган вазифаларнинг ҳаётга татбиқ этилиши ва электротар маффаатларини самарали ҳимоялаш учун масъулиятни ўз зиммасига олган сиёсий кучдир.

Тўлқин ФАЙЗИЕВ,
O'zLiDeP Тошкент
вилояти кенгаши раиси,
Халқ депутатлари
Тошкент вилояти
кенгаши депутати

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ: замонавий инновациялар ва инвестициялар маркази

Партия мамлакатимизда ижтимоий соҳани ривожлантириш борасида аҳоли, айниқса, аёллар ва ёшлар бандлигини таъминлаш, меҳнатга муносиб ҳақ тўлаш, янги иш ўринларини яратиш, ишсизлик даражасини қисқартиришга эришишни ўз олдига устувор вазифалар этиб қўйган.

Яқинда давлатимиз раҳбарининг Тошкент вилоятига ташириш давомида ҳудудда саноат, қишлоқ хўжалиги, савдо, хизмат кўрсатиш бўйича улкан салоҳият борлиги, 2021–2022 йилларда мазкур соҳаларда жами қиймати қарийб 120 триллион сўм бўлган 1 минг 108 та инвестиция лойиҳаси амалга оширилиши таъкидланди. Хусусан, Тошкент вилоятида 14 та янги кичик саноат зонаси ташкил этиш, фойдаланилмаётган 18 та норуда конлар негизда қурилиш материаллари ишлаб чиқариш бўйича кўрсатмалар берилди. Чирчиқ шаҳрини замонавий инновациялар ва инвестициялар марказига айлантириш, шу намуна асосида вилоятнинг бошқа шаҳарларини ҳам комплекс ривожлантириш бўйича дастурлар ишлаб чиқиш вазифаси қўйилди. 16 минг гектарда боғ ва токзорлар ташкил этиш, қишлоқ хўжалигини саноатлаштириш зарурлигига алоҳида эътибор қаратилди.

Президентимиз ташириш доирасида белгилаб берилган вазифалар, шунингдек, партияимиздан Ўзбекистон Республикаси Президентлигига кўрсатиладиган номзоднинг сайловолди дастурига тақлифлар тайёрлаш юзасидан бугунги кунда O'zLiDeP Тошкент вилояти кенгашидаги мингта яқин бошланғич партия ташкилотлари ва 100 мингдан зиёд электротар вакиллари томонидан билдирилган фикр-мулоҳазалар умумлаштирилмоқда. Республикани иштирокида 16 та саволдан иборат сўровнома-

лар таҳлили партия Сиёсий Кенгаши Ижроия қўмитасига тақдим этиб борилмоқда.

Шахс, бизнес ва хусусий секторнинг ҳуқуқлари, эркинликлари, манфаатларини ҳимоя қиладиган профессионал парламент, жойларда эса халқ депутатлари маҳаллий кенгашларининг сўрови амалиётини ривожлантириш, "Рақамли Ўзбекистон-2030" стратегияси доирасида интернет сифатини яхшилаш, ногиронлиги бор шахсларга интернетдан фойдаланиш имтиёзларини яратиш, сиёсий партияларнинг жамяти ижтимоий-сиёсий ҳаётидаги ўрни ва вазифаларини янада мустаҳкамлаш, жамоатчилик назоратининг мустақил институтларини шакллантириш, аҳоли билан очиқ мулоқот ва қайта алоқанинг замонавий усулларини жорий этиш зарурлиги юзасидан кўплаб тақлифлар билдирилди.

Маълумки, O'zLiDeP Сайловолди дастурида Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатиш соҳасини ривожлантиришнинг 2020–2025 йилларга мўлжалланган стратегик йўналиши – туризмни ривожлантириш эканлиги алоҳида қайд этиб ўтилган. Пойтахт вилоятида бу борада амалга оширилиши лозим бўлган устувор вазифа эса худудни юртимиз сайёҳлик йўналишининг энг жозибали марказларидан бирига айлантириш, вилоятимизга сайёҳлар оқимини кучайтиришдан иборат бўлиб, Ангрен шаҳри, Бўстонлик, Паркент, Оҳангар туманларида туристик зоналар, туристик индустриядаги хизматлари ташкил этишга ихтисослашган тадбиркорлик субъектларини қўллаб-қувватлашга қаратилган.

Бундан ташқари, қишлоқ хўжалигида ерга эгалик қилиш шаклларини кенгайтириш, фермер, деҳқон хўжаликлари, томорқа ер эгалари, кооперациялар, кластерлар фаолиятининг

ҳуқуқий асосларини яратишимиз ва мустаҳкамлашимиз лозим. Ердан самарали фойдаланишни рағбатлантириш, юқори ҳосил олишга имконият яратиш мақсадида Тошкент вилоятида ер эгаларининг ушбу мулкка бўлган ҳуқуқлари дахлсизлигини таъминлаш, ерларни бозор активларига айлантириш масаласини ҳал этиш зарур. Бунинг учун "Фермер хўжаликлари тўғрисида"ги қонунни қайта кўриб чиқиш, "Агроекономика кооперациялари тўғрисида"ги, "Кластерлар тўғрисида"ги қонунларни ишлаб чиқиш ҳамда Ер кодексига тегишли қўшимча ва ўзгартиришлар киритилиши лозим, деб ҳисоблаймиз.

Муҳим ва масъулиятли сиёсий жараён – Ўзбекистон Республикаси Президентлигига сайлов арафасидамиз. Бу сайловнинг жамятимиз, давлатимиз келажаги учун қанчалик долзарб аҳамиятга эга эканини изоҳлашга ҳоҳат йўқ деб ўйлайман. Шу боси O'zLiDePнинг барча бўғинлари ана шу жараёнда гоят фаол иштирок этишлари, хусусан, партияимиз ҳар бир аъзосининг ижтимоий масъулияти янада кучайтирилиши даркор. Бошланғич ташкилотлар зиммасига ҳам муайян ишлар юклатилди. Қуйи бўғинларимиз ана шу ишларни бажариш асосида сиёсий кучнинг том маънодаги таянч нуқталари эканини яна бир бора намоян этишлари зарур, албатта. Шу билан бирга, жойларда партияимиз нуфузини оширишга хизмат қилувчи фаолиятни янада жонлантиришлари мақсадга мувофиқ. Чунончи, аҳоли муурожаатлари билан иш олиб бориш, худудлардаги ижтимоий-иқтисодий муаммоларнинг партиявий воситалар билан ҳал қилинишига кўмаклашишга янада кўпроқ эътибор қаратилиши керак.

Ер ва сув – тириклик демакдир

5 июнь – Жаҳон атроф-муҳитни муҳофаза қилиш куни

XXI ASR

Муқаддас тупроқ, мусатфо ҳаво, зилол сув – барча-барчаси табиатнинг бетакрор мўъжизаси.

Инсон туғилибоқ ушбу неъматлардан баҳраманд бўлади. Она табиат дейишимиз бежиз эмас. Бугун жаҳон ҳамжамияти табиатни асраб-авайлаш, келажак авлодларга талофатларсиз етказиш йўлида яқдиллик зарурлигини англаб етди. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бу борада алоҳида саналар белгилаган. Хусусан, 21 март – Халқаро она сайёра куни, 22 март – Халқаро обихаёт куни, 22 апрель – Халқаро оламини асраш куни, 5 июнь – Жаҳон атроф-муҳитни муҳофаза қилиш куни каби саналар орқали башарият ҳамкорликка, бирдамликка чорлаб келинаётир.

Шу маънода мамлакатимизда ҳам атроф-муҳит мусатфолигини таъминлаш, ўсимлик ва ҳайвонот дунёсини асраб-авайлаш масаласига давлат сиёсати даражасида алоҳида эътибор қаратиб келинаётгани бежиз эмас. Бу, энг аввало, Ўзбекистон Республикаси Конституциясида ўз ифодасини топгани аҳамиятлидир. Асосий қонунимизнинг 50-моддасида “Фуқаролар атроф табиий муҳитга эҳтиёткорона муносабатда бўлишга

мажбурдирлар”, дея белгиланган бўлиши.

Она табиатни асраб-авайлаш, муҳофаза қилиш ҳамда табиий неъматлардан оқилона фойдаланишга доир ҳуқуқий меъёрлар, қоида ва мажбуриятлар “Сув ва сувдан фойдаланиш тўғрисида”, “Атмосфера ҳавосини муҳофазаси тўғрисида”, “Ўсимлик дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида”, “Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида”, “Ер ости бойликлари тўғрисида”ги қонунларимизда аниқ белгилаб берилган.

“Сув ва сувдан фойдаланиш тўғрисида”ги қонуннинг асосий вазифалари аҳоли ва иқтисодиёт тармоқлари эҳтиёжлари учун сувдан оқилона фойдаланишни таъминлаш, сувни бўлгани, ифлослашти ва камайиб кетишдан сақлаш, сув объектларининг ҳолатини яхшилаш, шунингдек, сувга доир муносабатлар соҳасида корхоналар, муассасалар, ташкилотлар, фермер, деҳқон хўжаликлари ҳамда фуқароларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш-

дан иборатдир.

Ўзбекистонда сув ресурсларидан оқилона фойдаланиш бўйича кенг кўламли чора-тадбирлар амалга ошириляпти. Янги, тежамкор технологиялар, сувдан фойдаланишнинг ёпиқ циклини жорий қилиш, оқова сувларни биологик тозалаш, экологик хавфсиз, иқтисодий жиҳатдан арзон ҳамда самарали усулларини яратиш диққат марказида. Саноат корхоналари, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши ва маиший-коммунал тармоқлардан чиқадиган оқова сувларни тозалаб, яна турли мақсадларда ишлатиш экологиянинг устувор йўналишларидан бўлиб, айниқса, шаҳар оқова сувларини биологик тозалаш муҳим аҳамиятга эга.

Сувнинг ифлослашиши натижасида ҳар хил органик, ноорганик, механик, бактериологик ва бошқа моддалар тўпланиб, ранги тиниклиги, ҳиди ва мазаси ўзгаради, органик ва минерал қўшимчалар миқдори ортиб, зарарли бирикмалар пайдо бўлади, таркибда кислороднинг камайиб, турли хил бактериялар кўпайиб, юқумли касалликларни келтириб чиқаради.

Қишлоқ хўжалигини кимёлаштириш натижасида ерга жуда кўп минерал ўғитлар

солинмоқда ва зараркунанда-ларга қарши заҳарли кимёвий моддалар ишлатилмоқда, буларнинг бир қисмини, яъни 15-20 фоизини ўсимликлар ўзлаштиради, қолган қисми тупроқ, сув ва ҳавода тўпланади. Натижада сув ҳавзаларида азот, фосфор бирикмалари тўпланиб, сув ўтлари жуда тез ўсиб ривожланади. Сувда биомассанинг кўпайиши туфайли кислород кўплаб сарфланади. Бу эса балиқлар ва бошқа сув ҳайвонларининг яшashi учун ноқулай шароит туғдиради.

Мамлакатимизнинг умумий майдони – 447,4 минг км². Шундан тахминан 28 млн. гектари қишлоқ хўжалиги мақсадларида фойдаланилади, 4,2 млн. гектарини суғориладиган майдонлар ташкил этади, 1,3 млн. гектар ўрмон массивлари, 15,3 млн. гектар давлат балансидаги ва бошқа фойдаланилмайдиган ер майдонлари ҳиссасига тўғри келади.

Суғориладиган ерлар шўрланишининг ортиши, сизот сувлари сатҳининг кўтарилиши, яйловлар ҳолатининг бузилиши, ерларнинг эрозияга учраши, пестицидлар билан ифлосланган майдонлар, Орол денгизининг ерларга таъсири асосий экологик муаммоларимиздан саналади.

Ер ресурсларини муҳофаза қилиш тупроқ унумдорлигини, ўрмон фондининг самарадорлигини тиклаш ва ошириш, табиатни муҳофаза қилиш, соғломлаштириш ва тарихий-маданий аҳамиятга молик ҳудудлар таркибидан ерларнинг асоссиз равишда олиб қўйилишининг олдини олиш, зарарли антропоген таъсирдан ҳимоя қилишга қаратилган ҳуқуқий, ташкилий, иқтисодий, технологик ва бошқа тадбирлар тизимини қамраб олади.

Ерлардан оқилона фойдаланмасликдан келиб чиқадиган асосий муаммо – унумдор ер майдонларининг экин экиши ва ҳосил олишга яроқсиз ҳолатга келишидир. Шунинг учун жаҳондаги барча давлатларнинг вазифаси унумдор ерларнинг устувор мақсадларини ўзгартириш ва барқарорлигини таъминлашдир.

Ҳамза АМИНОВ,
Давлат экология қўмитаси
хузуридаги Атроф-муҳит ва
табиатни муҳофаза қилиш
технологиялари
илмий-тадқиқот институти
директор ўринбосари,

Адолат ЎРИНОВА,
шу институт бўлим бошлиғи,

Ғиёсиддин РУСТАМОВ,
шу институт илмий ходими

Имтиёзингизни биласизми?

Муқобил энергиядан фойдалансангиз... давлат бюджети ҳисобидан Сизга компенсация ажратилади

XXI ASR

Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 14 апрелдаги қарори билан Энергия самарадор ва энергия тежовчи қурилмаларни харид қилиш ҳамда ушбу мақсадлар учун олинган кредитлар бўйича фоиз харажатларининг бир қисмини қоплаш учун Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан компенсация ажратиш тартиби тўғрисидаги низо тасдиқланган.

Мазкур қарорнинг қабул қилиниши, истеъмолчиларни арзон ва экологик тоза электр ва иссиқлик энергиясига эҳтиёжини қондириш билан бирга республикамиз энергетика тизими олдида турган бир нечта масалаларнинг ҳам ҳал қилиниши бўйича ўзига хос механизмни яратди.

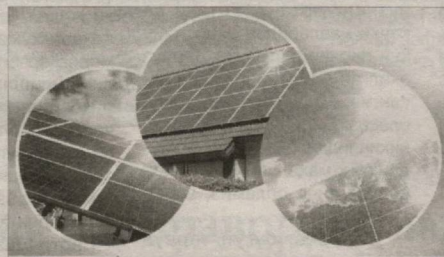
Низом 2020 йилнинг 1 январидан бошлаб ўз маблағлари ҳисобидан энергия самарадор технологияларни харид қилган ва ўрнатган жисмоний шахсларга, шунингдек, банк кредитлари асосида сотиб олиб ўрнатган жисмоний ва юридик шахслар – истеъмолчиларга нисбатан тааллуқли ҳисобланади.

Компенсация икки йўналиш бўйича белгиланган бўлиб, истеъмолчиларнинг хоҳишига кўра фақат битта тури бўйича ажратилади. Давлат бюджети ҳисобидан жисмоний шахсларга қуёш фотоэлектрик станциялари ва қуёш сув иситкичларни сотиб олиш харажатининг 30 фоизи миқдоридан ҳамда қайта тикланувчи энергия манбалари қурилмалари, шунингдек, энергия самарадор бошқа ускуналарни сотиб олиш учун олинган банк кредитлари бўйича фоиз харажатларини қоплаш учун компенсация ажратилиши белгиланган.

Қуёш фотоэлектрик станциялари ва қуёш сув иситкичларини сотиб

олиш учун сарфланган ёки сарфланадиган харажатларнинг 30 фоизи миқдорини қоплаб берилиши кўзда тутилган. Бироқ қоплаб бериладиган сумма аҳоли истеъмолчиларига қуёш фотоэлектрик станциялари учун 3 миллион сўмдан ва қуёш сув иситкичлари учун 1,5 миллион сўмдан ошмаслиги лозим.

Банк кредитлари фоиз харажатларининг бир қисмини қоплаш учун жисмоний шахсларга 500 миллион сўмдан ошмайдиган кредитлар бўйича Марказий банкнинг қайта молиялаш ставкасидан ошган қисмида, бироқ 8 фоиз пунктдан кўп бўлмаган миқдорда ҳамда юридик шахсларга 5 миллиард

сўмдан ошмайдиган кредитлар бўйича Марказий банкнинг қайта молиялаш ставкасидан ошган қисмида, бироқ 5 фоиз пунктдан кўп бўлмаган миқдорда компенсация берилиши белгиланган.

Харажатларнинг бир қисмини қоплаш учун Давлат бюджетидан компенсация миқдорини ҳисоблаш ва ажратиш бўйича туман (шаҳар) ишчи гуруҳи таркиби тегишли ҳудуд ҳокими қарори билан тасдиқланади.

Мазкур низо билан тасдиқланган компенсация тўлаш схемасига кўра истеъмолчилар 3-иловада келтирилган шаклда ариза билан

ишчи гуруҳга мурожаат қилиши мумкин. Аризага энергия самарадор ва энергия тежовчи қурилмаларнинг сертификати ва техник паспорти, қурилмаларни сотиб олиш ва ўрнатиш бўйича банк билан тузилган кредит шартномаси ва кредит ажратилганини тасдиқловчи ҳужжатлар, қурилмаларни ва унинг бутловчи қисмларининг сотиб олинган ҳамда ўрнатилгани тўғрисидаги тегишли қурилиш, синов-созлаш ишларига тегишли техник ҳужжатлар, жисмоний шахслар учун фуқаролик паспорти ёки юридик шахслар учун давлат рўйхатидан ўтказилгани тўғрисидаги

гувоҳнома нусхалари ҳамда банк картаси ёки шахсий ҳисобварағига оид маълумотлар илова қилиниши лозим.

Ишчи гуруҳнинг ижобий хулосасини олган истеъмолчилар рўйхати компенсация тўлаб берилиши учун ҳудудий молия бўлимига юборилиб, низо билан ўрнатилган муддатларда туман (шаҳар) маҳаллий бюджет ҳисобидан истеъмолчиларнинг банк картаси ёки банк ҳисобварақларига ўтказилиши белгиланган.

Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан компенсация ажратилиши энергия тежовчи ҳамда қайта тикланувчи энергия манбалари қурилмаларидан фойдаланишни кенг жорий қилишга туртки бўлиб, табиий ресурсларимиз тежаланиши ва экологик хавфсиз иқтисодиётни таъминлашга хизмат қилади.

Козим ШОЖАЛИЛОВ,
“Ўзэнергоинспекция”
бош мутахассиси

ЧИРОҚЧИЛИК РЕКОРДЧИ ДЕҲҚОНЛАР

нафақат Марказий Осиёда, балки Европада ҳам довруқ қозонишяпти

XXI ASR

“Деҳқон бир йилда бойиди” деган ибора бежиз айтилмаган. Лекин бир юмалаб бадавлат бўлишнинг ҳам жиддий шартлари бор. Сиз бозор талабларини пухта билишингиз, сифатли маҳсулотни ҳаммадан олдин сотувга чиқаришингиз керак ва ҳоказо.

Кўкдалалик ишбилармон томорқачилар эртаки бодринг, тарвуз етиштириш бўйича жаҳон чемпионлигига даъвогар десак адашмаймиз. Бир замонлар изиллаган чўлда бугун ҳаёт қайнапти. Энг қизиғи, ким етиштирган маҳсулотини биринчи бўлиб бозорга чиқарса, фойда ўшаники. Аммо биринчи бўлиш ҳар кимга ҳам насиб қилавермайди. Қайси бир деҳқоннинг иссиқхонасида униб чиққан тарвуз икки қулоқ бўлганда, кимдир ҳали уруғ қидириб юрган бўлади.

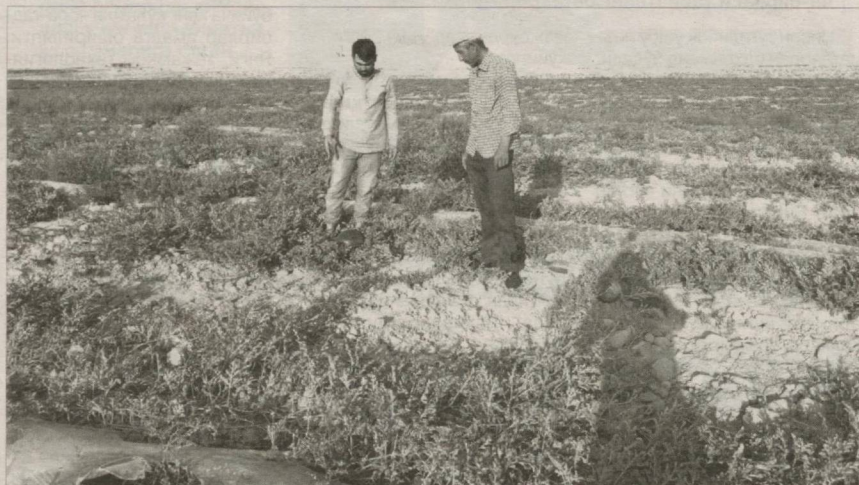
– Ишонсангиз, йилнинг тўрт фаслида ҳам бизга тиним йўқ. Асосий ҳаракатни қишдаёқ бошлаб юборамиз, – дейди ўтамайлилик миришкор деҳқон Улуғбек Жуманазаров. – Тарвуз уругини декабрь ойининг иккинчи ярмидан бошлаб стаканларга экиб, иссиқхонада кўкартириб оламиз. 14 февралдан эса далага термос шаклида экамиз. Термос деганим, тарвуз кўчатлари ерга экилгач, совуқ таъсир қилмаслиги учун устига икки қават плёнка қопланади. Плёнкалар ораси бир метр атрофида бўлади. Бу йил иссиқхонамизда 2,5 гектар, далага термос шаклида эса 5 гектар тарвуз эқдик. Айниқса, бу йилги қиш ва баҳор ойлари жуда ноқулай келди. Шу боис тарвуз кўчатларини ниҳоятда эҳтиёткорлик билан парваршиш қилдик. Совуқ кучаявергач, дала шароитида экилган кўчатларни асраб қолиш учун 4 қават плёнка қоплашга мажбур бўлдик. Тарвуз гулга киргач, целлофанни олиб ташлаб, ишлов беришга киришляди. Тарвуз пишиб етилгунга қадар ҳар лаҳза ҳушёр туриш лозим. Озгина эътиборсизлик қилсангиз, ҳаражатингиз ва меҳнатингизга куйиб қолишингиз аниқ. 1 гектар ерда тарвуз етиштириш учун камида 50 миллион сўм ҳаражат қилиш талаб этилади. Ҳосил яхши бўлса, юз миллион сўмдан ошириб даромад қиламиз.

Деҳқончиликда ишининг кўзини билиб, тадбиркорлик қобилиятини ишга солган кишигина ютади. Эртачи тарвуз одатда уч марта терилади. Ҳақиқий деҳқон биринчи теримдаёқ 1 гектар ердан 5 минг дона тарвуз йиғиб ололса, мўмайгина даромад эгаси бўлади. Ҳар йили дунёнинг ривожланган мамлакатларида

бўлиб, полиз маҳсулотлари етиштирадиган номдор компаниялар мутахассислари билан ҳамсуҳбат бўламан, уларнинг тажрибасини ўрганиб, янги тарвуз уруғларини олиб қайтаман. Бу йил Голландиядан келтирилган “Style” навли тухумсиз тарвуз уруғидан 50 сотих майдонга экиб, синаб кўрдик. Ранги қора, аммо унчалик катта бўлмас экан. Тухуми бор-у, жуда кам ва пуч, истеъмол қилинганда тез ҳазм бўларкан. Бироз кечкироқ экан. Июньнинг ўн бешларида тайёр бўларкан. Дастлабки пишган тарвузларни узиб, ишловчилар билан еб кўрдик. Мазаси ёмон эмас. Кунни кеча Россиянинг Краснодар ўлкасидаги Романовский агрокомплекси мутахассислари келишиб, тарвузимиздан татиб кўришди. Маъкул бўлди, шекилли, келгуси йил учун 200 тонна буюртма бериб, шартнома тузиб кетишди. Иккинчи нав ола тусли бўлиб, мағзи сариқ рангда, бизнинг шароитда тез ривожланиб, яхши ҳосил берад экан. Есангиз “Fanta” ичгандай бўласиз. Харидорлари кўпайиб қолди.

Йил бўйи даладамиз. Тарвузнинг эртачи, ўртачи ва кечки навларидан экиб, туну кун парваришляймиз. Тарвуз экилган майдонларга дон эксангиз, 70 центнердан ҳосил оласиз. Биринчидан, ер янги, иккинчидан, биз тарвуз эккандан сўнг маҳаллий ўғитлардан бас деганча соламиз, зарар қилмайди.

Дарвоқе, бугун тарвуз етиштиришда катта тажрибага эга бўлган ўтамайлилик Яхшимурод Холбоев, Жамшид Жуманазаров, Рамазон Мисриев, Алимардон Элматов, кўкдалалик Фаррух Иноят, Сайидилла Даминов каби миришкорлар сафи йил сайин кенгайиб бормоқда. Деҳқончиликда катта тажриба ортирган бу инсонлар ҳар йили катта майдонларда тарвуз-қовун етиштириб, яшигини даромад қилиб келишяпти. O'zLiDeP вилоят ва туман кенгашлари депутатлари ва фаоллари уларнинг тажрибасини воҳа аҳолиси ўртасида кенг тарғиб қилишяпти. Одамларнинг мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохотларда фаол иштирокини ишга солинмаган ички имко-

ниятлардан самарали фойдаланиш, уюлмаган ёшлар ва бандлиги таъминланмаган хотин-қизларни тадбиркорликка йўналтириш, қишлоқ одамларининг муаммоларини аниқлаш ва ижобий ҳал этиш йўлидаги амалий ишлар янада жонлантирилаётгани бугун деҳқон ва томорқа хўжалигини ривожлантириш борасида эришилаётган ютуқларда намоён бўлмоқда.

– O'zLiDeP Сиёсий Кенгаши Ижроия қўмитаси раиси, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Спикери ўринбосари Ақтам Хаитов чироқчилик ёшлар билан учрашувда туманимиз ҳудудида серунум ерлар жуда кўп эканлиги, улардан самарали фойдаланиш аҳоли бандлиги ва фаровонлигини оширишга хизмат қилишини жуда кўп бор тақдорлаб, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари деҳқончилик қилишлари учун партия раҳбарияти барча шароитни яратишга кўмаклашишга тайёр эканликларини билдирган эди, – дейди O'zLiDeP туман кенгаши аъзоси, тажрибали томорқачи Ҳайдар Шукуров. – Партиямизнинг бош ғояси одамларни уйғотиш, уларнинг ислохотларда фаол иштирокини таъминлашдан иборат ва бугун Чироқчида бу мақсадлар ўз исботини топяпти. Бизнинг бахтимиз шундаки, ер ости сувларимиз экинларни суғориш учун яроқли. Бундай имконият воҳанинг кўплаб туманларида йўқ. Депутатларимиз ёшларга янги ерларда деҳқончилик қилишлари учун молиявий кўмак, қудуқ қазिश ва маҳсулотларни қайта ишлаш учун субсидиялар ажратилишига яқиндан ёрдам беришаётганини алоҳида таъкидлашни истардим. Туманимиз ерлари ниҳоятда серунум бўлса-да, халқимиз авваллари дон, мош, нўхат, арпа экиб, омонга кўз тикиб яшарди. Баҳор серёмғир келса, яхшику-я, аммо қурғоқчилик бўлса қилинган

сарф-ҳаражатга куйиб қолиш ҳам ҳеч гапмас. Чунки Кўкдала ҳудудида оқова сув мутлақо йўқ эди. Бир кеча-кундузда 2 соат электр бериларди. Мана беш йилки, электр нури узлуксиз берила бошлагач, одамлар артезиан қазиб, томорқада экин қила бошлашди. Деярли ҳар бир хонадонда помидор, бодринг, булғор қалампир ва полиз маҳсулотлари етиштириляпти. Томорқани ривожлантириш одамларнинг турмуш даражасини оширибгина қолмасдан, ўсиб келаётган ёш авлодни меҳнатга ўргатмоқда. Хотин-қизлар ва ёшларнинг бандлигини таъминляпти.

Туманимизда Улуғбек Жуманазаров каби деҳқон хўжаликлари раҳбарлари тарвузчилик билан шуғулланганларига 20 йилдан ошди. Аммо уларнинг сони бундан беш йил аввал саноклигина эди. Одамлар электр таъминоти жуда ёмонлиги учун артезиан қудуқ қазिशга ҳам қўрқар эдилар. Мана беш йилдирки, чироқчиликлар янгилинишларни яққол сеза бошлашди. Чунки электр таъминоти яхшиланди, мавжуд трансформаторлар таъмирланиб, янгилари ўрнатилгач, одамларда деҳқончилик қилиб даромад топишга ишонч пайдо бўлди. Кўкдала, Олтин бошқ, Олтин дала, Ўтамайли, Соё бўйи, Бегламыш, Аҳмад Ясавий, Чорвадор каби 15 га яқин қишлоқларда томорқа хўжалиги гуриллаб ривожланмоқда. Бугун ҳар икки хонадоннинг бирида сабзавот, кўкат, полиз маҳсулотлари етиштириляпти. Бу йил 8 минг гектар майдонга тарвуз-қовун экилган. 4000 гектар лалми майдонларга экин учун ерлар тайёрланмоқда. Тарвузнинг АҚШ ва Голландиядан келтирилган эртачи “Виктория”, “Долби”, “Кремсон цвет” навлари бизнинг ерларимизга жуда мос экан. Бу йилги ҳосилдан чироқчилик деҳқонлар Россия, Болтиқбўйи, Беларус, Қозғоғистон, Қирғизистон каби

қатор давлатларга 2 минг тоннадан ортиқ тарвуз-қовун экспорт қилишди. Айниқса, эртачи тарвуздан жуда яхши ҳосил олинди. Полиз маҳсулотлари қоғоз қутиларга тўрт дондан жойлаштирилиб, махсус машиналарда, вагонларда хориж мамлакатларига жўнатиляпти. Бугун Кўкдала ҳудудига келсангиз, ўнлаб машиналарга тарвуз юкланаётганига гувоҳ бўласиз. Тадбиркорлар қоғоз қутиларни дала бошига келтириб беришяпти.

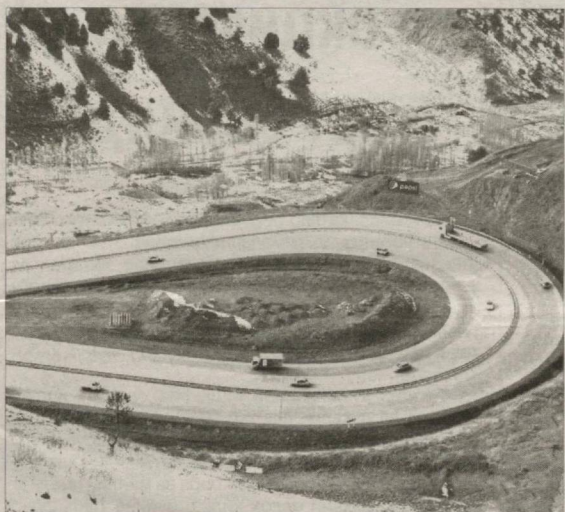
Ҳайдар Шукуров ҳамроҳлигида бир неча кун Кўкдала кенгликларида тадбиркорлик қилиб, помидор, бодринг, тарвуз, қовун ва кўкатлар етиштириб, мўмай даромад қилаётган одамлар билан мулоқот қилдик. Деҳқонлар яратиб берилаётган имкониятлардан манман ҳолда, халқимиз дастурхонини ноз-неъматлар билан тўқис қилиш мақсадида сидқидилдан меҳнат қилишяпти. Одамлар томорқаларини гулдек ашатиб қўйишди. Ҳамма меҳнат билан шанд. Қишлоқ кўчаларида тарвуз-қовун, бодринг-помидор, кўкатлар билан савдо қиладиган расталар ишга тушибди. Илгари қишлоқ одамлари бу неъматларни Чироқчи ёки Қарши шаҳрига боргандагина харид қилишар эди. Энди бу маҳсулотлар билан воҳа бозорлари ва савдо дўконларини таъминляшяпти. Тарвуз экивчи деҳқонлар доимо янги ер излаб, туман сарҳадларини кезиб юраб экан. Шу боис далаларга олиб борадиган йўлларнинг автотранспорт воситалари юриши учун жуда бўйи тупроқ эканлиги бизни анча қийнади. Қанчалик азоб бўлмасин, далаларни кезиб завқландик. Кеча саҳро бўлган кенгликлар бугун жаннатмонанд гўшага айланган.

Таклиф

Дониёр ФАНИЕВ,
Олий Мажлис
Қонунчилик палатаси
депутати,
O'zLiDeP фракцияси
аъзоси

Авторақамларни бир хил сонли тизимга ўзгартириш вақти кел(ма)дими?

Вилоятлар ўртасидаги айрим постларнинг олиб ташланиши сўнгги беш йилда амалга оширилган энг яхши ташаббуслардан бири бўлди, десак янглишмаймиз. Эслайлик, бундан бир неча йил аввал Фаргона водийсига тегишли машиналар ҳайдовчиларининг Тошкент шаҳрига келиб-кетишга юраги безилларди.

Пойтахтда нафақат довон орти вилоятлари рақамини акс эттирувчи автомобиллар, балки бошқа ҳудудларникига нисбатан ҳам қандайдир “ёзилмаган қоидалар” сақланиб қолгандек туюларди. Биз бундай сохта стереотипларни нафақат азим Тошкентда, балки бошқа ҳудудларда ҳам кўришимиз мумкинлигини инкор қилиб бўлмайди.

Лекин бу борада қўлланаётган жаҳон тажрибасига асосланиб, шуни айтиш мумкинки, дуненинг

кўплаб мамлакатларида авторақамлар бир хил, яъни ҳудудларга қараб белги-ланмаган, масалан, Буюк Британияда шундай таомил амал қилади. Бугунги кунда баъзи ҳудудлар ўртасида юзага келаётган ва пайдо бўлиш эҳтимоли юқори бўлган ана шундай бепи-санд муносабатнинг олдини олиш мақсадида мамлакатимиз ҳудудида ҳам авторақамларни бир хил сонли тизимга ўзгартириш вақти келмадимикан?

Олайлик, бир пайтлар амалда бўлган “прописка” талабларини бекор қилиш ортидан Тошкентни жиноятчилар босиб кетмаганидек, ишончим комилки, авторақамларни бир хил сонли тизимга ўзгартириш ортидан ҳам мамлакатни бир ҳудуди иккинчи ҳудуд ҳайдовчилар билан тўлиб кетмайди. Қолаверса, пойтахтликми ёки водийликми, воҳаликми ёки хоразмлик – биз ҳаммамиз ўзбекистонликмиз, бир халқмиз, битта давлатнинг тенг ҳуқуқли фуқароларимиз.

ХУДУДЛАРДАН ХАБАРЛАР

● Андижон

O'zLiDeP фаоли, депутат Ифтихон Жўраев раҳбарлик қилаётган “Ягона Шарқ замини” хусусий корхонаси 2009 йилда 4 иш ўрни билан ташкил қилинган. Айни кунга келиб бу ерда ишчилар сони 50 дан ортди.

Хусусий корхонада сутни қайта ишлаш натижасида 11 хил маҳсулот тайёрланиб, ички бозорга тақдим қилиняпти. Бундан ташқари, 5 турдаги нон ва кондитер маҳсулотлари, 400 хилдан зиёд музқаймоқ нафақат Адиджонда, балки қўшни вилоятларда ҳам харидорларига эга. Ишчилар учун барча шароит яратилган. Айниқса, “Аёллар”, “Ёшлар” ҳамда “Темир” дафтардагилар бандлигини таъминлашга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Кўрғонтепалик фидойи тадбиркорлар-

Кўрғонтепалик фаол тадбиркорлар

дан яна бири O'zLiDeP фаоли Жаҳонгир Ҳамдамов 2018 йили Юксалиш маҳалласида “Обод жаҳон” оилавий корхонасини ташкил қилганди. Дастлаб 15 нафар ишчи билан фаолият бошлаган субъект бугунга келиб 40 дан зиёд ҳудуд аҳли вакилларининг бандлигини таъминлаган. Эраклар, аёллар ва болалар пайпоқлари ишлаб чиқаришга ихтисослашган ушбу корхонада бир ҳафтада 40 минг жуфт пайпоқ тайёрланиб, ички ва ташқи бозорга етказилади. Йиллик даромади 50 минг долларни ташкил қилаётган корхона маҳсулотлари айни вақтда Украина, Молдова, Россия, Тожикистон, Қирғизистон ҳамда Қозғоғистонга экспорт қилинмоқда.

O'zLiDeP Андижон вилоят кенгаши
матбуот хизмати

● Хоразм

Ғолиблар велосипедли бўлди

Партиянинг Урганч шаҳар кенгаши ташаббуси билан аралаш кураш турларидан “Kombat sistem” спорт тури бўйича ўтказилган O'zLiDeP кубогига Урганч, Хива туманлари ҳамда Урганч шаҳридан 7 ёшдан 18 ёшгача бўлган спортчилар 22 кг. дан 85 кг гача бўлган вазн тоифасида ўзаро баҳс олиб бордилар.

Мусобақа якунида ғолиб ва совриндорлар O'zLiDeP Хоразм вилоят ҳамда Урганч

шаҳар кенгаши вакиллари ва Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Абдулла Рўзметов иштирокида диплом ва совгалар билан тақдирланди. Айниқса, Халқ депутатлари вилоят кенгаши депутати Музаффар Раҳимов ҳомийлигидаги велосипедларнинг топширилиши ёш спортчилар ва ота-оналарининг чексиз кувончига сабаб бўлди.

Шерзод ҚЎШҚАРОВ,
O'zLiDeP Хоразм вилоят кенгаши
бўлим мудири

● Жиззах

Тажриба мактаби

O'zLiDeP Жиззах вилоят ҳудудий партия ташкилоти бизнес тузилмалари, фермерлар ва аҳоли мурожаатлари билан ишлаш бўлими ҳамда Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари Жиззах вилоят кенгаши ўзаро ҳамкорликда маҳорат дарслари ташкил қилмоқда. Мақсад аҳоли хонадонларида томорқадан самарали фойдаланиш, бандликни таъминлаш, оилалар даромадини ошириш борасида амалга ошириладиган ишлар бўйича тажрибалар алмашишдир.

Зафаробод тумани Ёрқин маҳалласида ташкил қилинган шундай амалий семинарда фарғоналик тажрибали томорқачилар иштирок этди.

● Бухоро

Ипак ва зираворлар намоиши

Уч кун давомида Лабиховуз мажмуаси билан ёнма-ён жойлашган Нодир Девонбеги мадрасаси, Тоқи Саррафон, Тоқи Телпақфурушон, Тоқи Заргарон гумбазларига яқин ҳудудларда фольклор дасталарининг жозибали куй, кўшиқ ва рақслари ижро этилди.

Бухоронинг эски шаҳар қисмидаги Долон ва Ҳақиқат кўчалари бўйлаб маҳаллий ва хорижлик хунармандларнинг маҳсулотлари кўргазмалари кўпчилигининг диққат-эътиборини ўзига жалб этди.

“Ипак ва зираворлар” халқаро фестивалида 30 дан зиёд давлатдан 150 дан ортик сайёҳ иштирок этди.

Асхор ИСТАМОВ,
“XXI asr” мухбири

● Наманган

Билимимизни синаймиз ва чархлаймиз

Косонсой туманидаги 54-мактабда 1-июн – Халқаро болаларни ҳимоя қилиш куни муносабати билан ташкил этилган математика олимпиадасида 5–10-синф ўқувчилари қатнашди. Натижаларга кўра 1-ўринни 7-синф ўқувчиси Маъмуражон Абдурасулова,

2-ўринни 9-синф ўқувчиси Азизхўжа Муборакхўжаев, 3-ўринни эса 7-синф ўқувчиси Фотимахон Маҳмудхонова эгаллади. Уларга мукофотлар тақдим этилди.

O'zLiDeP Наманган вилоят кенгаши
матбуот хизмати

Фикра

Ўқиладиган кўшиқ

Шодмонқул отасининг гапига кириб кам бўлмади.

Мақтаб кўрди, техникумга борди. Кейин колхозда ишлади. Уйда боғ қилди, боғда меҳнат. Бировдан олдин, бировдан кейин кунни ўтиб турибди. Икки қиз, икки ўғил, бир хотин. Бирин-кетин қизлар узатилиб кетди. Ойда-йилда етагида неваралари билан келиб туради.

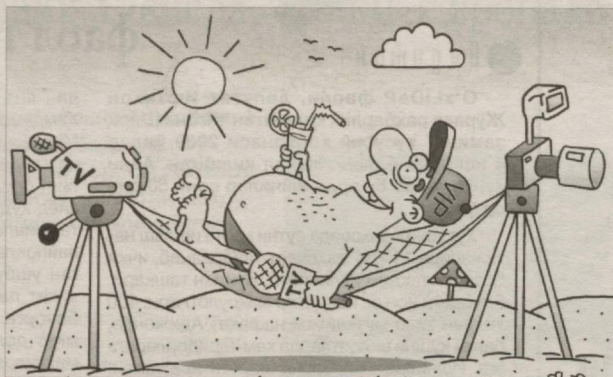
Катта ўғил... Боқи. Шу бола са-ал ўйлантирди. "Ўқийман", деди. Ўқитди. "Ишга кираман", деди. Киритди. Ҳаққадай бир-икки жойга сакради бир йил ичида. Унисиди у деди, бунисида бу, хуллас, меҳнатга бош эгмади. Телефондан бош кўтармай юриб, юришимиз ўзгара бошлади.

Бир қарасанг – эшак устиди видеога олади, бир қарасанг – товуқ катакдан камера кўтариб чиқади...

Ҳаммасидан ошиб тушгани "социал эксперимент" деган бир балони бошлаб қолгани бўлди. Қишлоқдошларнинг меҳрибонлигини текширмоқчи бўлиб, ҳар уйдан биттадан тухум сўраб чиқибди. Берган бор, бермаган бор, 10-15 та тухумни эски белбоққа солиб, бекорчилар йиғилиб гурунглашадиган майдонга кўйибди-да, панадан камерани ёққан. Билмоқчи бўлгани, ҳамқишлоқлар эгасиз тухумга тегадими-йўқми?

Ҳе, сени экспериментингга, дегандай Шамши алкаш мастликда дўқондан чиқиб, тухумларнинг устига ўтириб олибди ва бари тамом.

Ҳар дарди ичида, Боқивой алкашнинг ёқасидан олган. Кўзи тушган бир-иккитаси хай-ҳайлаб, болани кўлига ёпишади.

– Эсингни едингми, маст-ку!
 – Нима ҳаққинг бор, бировнинг ёқасидан олишга... ади-бади...

Боқивойнинг барига жавоби битта бўлди, уни эшитган борки, бақа бўлди.

– Бу менинг сўз эркинлигим. Истаганимни гапираман, билсанглр – мен фейсбук, ютуб, тик-токда блўгерман. Мени катта шаҳарларда яшайдиган, ҳатто хитойлик 5-6 таси ўқийди, лайким бор, 100 тача...

Одамларни атрофига йиғиб, алжираб турган ўғлини алам билан уйга тартади Шодмонқул. Ҳовли ўртасига келганда кўлини бўшатади. Юзига саволомуз қарайди.

Зўрга йиғилган ва бир алкашнинг кетининг тагида эзилган тухум алами ҳали кетмаган Боқивой отасининг бу қарашини ўзича тушунади-да, гап бошлайди:

– Дада, ҳозир сўз эркинлиги. Ҳамма истаганини гапириши мумкин. Мен блўгерликдан пул топмоқчиман. Бу замонавий касб, сиз тушунмайсиз, бошқаларам...

Шу ерга келганда гапи оғзига қолади. Унинг "оташин нутқ"ини шунча пайт ҳар дарди ичида юр-

ган отасининг саволлари босиб кетади.

– Сўз эркинлиги оғизга келгани демоқ эмасдир?

– Блўгерлик исталган бекорчини бой қиладиган кор эмасдир?

– Эксперимент огоҳлантирмай бировни синаш, сандироқлаб ҳаммининг юзини ерга қаратиш эмасдир?

– Истаган жойга чиқиб, видеога тушириш ақли бор элга керак эмасдир?

– Эртага уйлансанг, боланг катта бўлса, шу қилмишларингдан хабар топса, уялмайсанми? Сен уялмасан, у уялиб қолади-ку. Отамнинг аҳволи шу бўлган экан, мени қайтаргани нимаси, демайдимми? Ўзингдан баттар қиласан-ку. Шу мақсадда синглинг кавлаган картошка пулини ҳам юбориб, сени шаҳарда ўқитганмидим?

НАҚОРАТ

**Сўз эркинлиги алжирашга;
 Эътиқод эркинлиги радикализмга;**

Яшаш эркинлиги жинниликка;

Гендер тенглик шаллақликка олиб келмаслиги керак!

Алишер РАВШАН

Адлия вазирлиги ташаббуси билан бошланган акция шу йилнинг июнь–декабрь ойларида соҳа мутахассислари иштирокида тузилган ишчи гуруҳлар томонидан республиканинг барча ҳудудларида ўтказилади.

Акция доирасида Пахтабод туман адлия бўлими томонидан фермер ҳўжаликлари фаолиятида маъмурий буйруқбозлик, мансабдор шахсларнинг фермерлар ишига аралашувининг олдини олиш чораларни кўриш; шартномалар тузишда, ҳомийлик ишларига мажбурлаш, пул маблағларини ўзбошимчилик билан олиб кўйиш, уларнинг шаъни ва қадр-қимматини камситиш ҳолатларининг олдини олиш; фермерларни қийнаётган муаммоларни таҳлил қилиш, уларга тегишли қонунчиликни қўллаш амалиётини ўрганиб,

"ФЕРМЕРГА МАДАД" АКЦИЯСИГА СТАРТ БЕРИЛДИ

ҳуқуқий маслаҳатлар бериш; фермерлар мурожаатларини ўрганиш, муаммоларни аниқлаш бўйича сўров ўтказиш, манзилли ва сайёр тадбирлар, интерактив усуллар, онлайн ва офлайн мулоқотларни амалга ошириш режалаштирилган. Фермерлар мурожаатлари 1008 ишонч телефони, @fermermadadbot махсус телеграм-боти орқали ҳамда сайёр ва уйма-уй қабул қилинади.

Фермер ҳўжаликлари ташкилий-ҳуқуқий, ишлаб чиқариш ва ҳўжалик, шартномавий-ҳуқуқий ва меҳнат муносабатлар, ер соҳаси, маъмурий-бошқарув, банк, молия ва солиқ йўналишларида қонунчилик хатловдан ўтказилади, хорижий тажриба ва миллий амалиёт ўрганилиб, соҳани ислоҳ қилиш бўйича таклифлар тайёрланади.

**Ғофиржон СОЛОМОВ,
 Андижон вилояти
 Пахтабод тумани
 адлия бўлими бошлиғи**

Реклама

ШИЖОАТИНГИЗГА БАЛЛИ, АЗАМАТЛАР!

Буни қаранг, қўлигул уста қурувчилар на қишнинг аёзли кунларида, на ёзнинг жазирасида тиним билмади. Ором нелигин билмай, эл фаровонлиги, мамлакат ободлиги йўлида толмайди бу азаматлар.

Бу гал сўзимиз Намангандаги бунёдкорлик ишларини жадаллик билан олиб бораётган ана шундай фидойилар тўғрисида.

Қосонсой туманининг Қозоқовул маҳалласида икки қаватли бино қад ростламоқда. Мазкур 120 ўринли иншоот инвестиция дастурига кўра, Мактабгача таълим вазирлиги ҳузурдаги Инфратузилмани ривожлантириш бўйича инжиниринг компанияси Наманган вилоят бўлими буюртмаси асосида барпо этилмоқда. Лойиҳани амалга ошириш "Қушон бинокор қурилиш" хусусий корхонаси бинокорлари

зиммасига юклатилган.

Туманининг Чиндовул маҳалласи болажонларининг ҳам қувончи чексиз. Улар энди янги, замонавий таълим-тарбия масканига эга бўлишади. Бу ерда лойиҳа қиймати 6 миллиард 400 миллион сўмлик 180 ўринли мактабгача таълим

ташкилоти бунёд этилмоқда. Масканда ўйингоҳлар, чўмилиш ҳавзаси, замонавий ошхона ва кенг, шинам гуруҳ хоналари барпо этилади.

Яна бир қувончли хабар: 4 миллиард 200 миллион сўмлик инвестиция лойиҳасига асосан Тўрақўрғон туман тиббиёт бирлашмаси реконструкция қилинмоқда. Мазкур юмушлар "Осим қурилиш дизайн" хусусий корхонаси бинокорлари томонидан бажарилади. Ушбу жамоа 30 ўринли шошилич тез тиббий ёрдам бўлимини ва 30 ўринли жарроҳлик бўлимини ҳам барпо этишни режалаштиришмоқда.

Хабарнинг зўрини энди эшитинг: "Тўрақўрғон қурилиш сервис" хусусий корхонаси бунёдкорлари "Ягона буюртмачи хизмати" инжиниринг компанияси буюртмасига

Суратда "Осим қурилиш дизайн" ХК иш юритувчилари Одилжон Сулаймонов ва Абдурасул Қамбаров.

кўра, тумандаги 3-умумтаълим мактаби учун 540 ўринли уч қаватли қўшимча ўқув биносини қуриб фойдаланишга топширишди.

Боғчаю мактаб қуришдек

савобли ишларингизни давом эттиришда куч-қувват, матонат тилаймиз, шижоатингиз сўнмасин, уста қурувчилар!

**Юнусали ОЧИЛДИЕВ,
 "XXI asr" мухбири**

КИТОБХОНЛИК ОРТИДАГИ “ЎЙИНЛАР”

Президент Шавкат Мирзиёевнинг ташаббуси билан халқимиз ўртасида китобхонлик тарғиботида давлат сиёсати даражасида алоҳида эътибор қаратилаётгани бежиз эмас. Негаки, сўнгги вақтларда бу борада жиддий оқсашлар кузатиляпти. Ташвишли томони, ёш авлод тасаввурида китоб ўқиш эскилик сарқити сифатида талқин этилганини акс эттирувчи мулоҳазалар ижтимоий тармоқларда ҳам тарқатилди. Нима эмиш, энг тезкор замонавий усул интернет орқали мутулаа қилиш, китоб varaқлаб вақт сарфлагандан кўра телефон, планшетда битта тугмачасини боссангиз, асталар адибнинг шов-шувли асарини топиб ўқиш мумкин экан.

Ана энди бундан қарийб тўрт йил аввал, тўғрироғи, 2017 йил 13 сентябрда Президентимиз томонидан имзоланган “Китоб маҳсулотларини нашр этиш ва тарқатиш тизимини ривожлантириш, китоб мутулааси ва китобхонлик маданиятини ошириш ҳамда тарғиб қилиш бўйича комплекс чора-тадбирлар дастури тўғрисида”ги қарорда белгилаб берилган йўналиш ва вазибаларни бир қур эслайлик. Ёки ҳаммамиз, керак бўлса, ёддан билладиган ва халқимиз бир овоздан қўллаб-қувватлаётган машҳур беш ташаббуснинг тўртинчиси – ёшлар ўртасида китобхонлиқни кенг тарғиб қилиш бўйича тизимли ишларни ташкил этиш бўйича амалга оширилаётган ишларни обдон таҳлил этиб, фикр қилайлик. Ушбу халқчил ҳужжатларнинг қайси бир бандида китобларни таълим масканлари, яъни мактабларда таълим олаётган ўқувчи-ёшларга мажбурлаб соттиринлар деган ишора бор эди? Бўлишиям мумкин эмас.

Давлат раҳбари ўртага ташлаган ғоялар, ташаббуслар замирида халқимизнинг маънавий ва маърифий саводхонлигини янада юксалтиришдек эзгу мақсадлар ётганини изоҳлаш энди ортиқча. Бир неча йилдан бери мустақил равишда устозлари кўмагида изланаётган, бадий мутулаага меҳр

қўйган илмга чанқоқ ёшлар ўртасида ўтказиб келинаётган ажойиб телетанловни кўрган ҳар бир юртдошимизнинг кўнглида китобга ўзгача ҳурмат, муҳаббат уйғонмаяптими?! Фолиблар ҳалол рақобат муҳитида аниқланди, нечтаси машинали бўлди, қимматбаҳо махсус мукофотлар билан тақдирланди. Булар кўнглини осмон қадар юксалтирадиган ишлар, албатта. Лекин...

Нур борки, соя ҳам бўлар экан-да. КИТОБХОНЛИК тарғиботида бутун мамлакат миқёсида алоҳида эътибор қаратилаётган маҳалда мени бошқа бир хавтир уйлантириб қўйди. Боиси, ўтган ҳафта халқ таълими соҳасида кўп йиллардан бери ишлаб келаётган қашқадарёлик бир фидойи инсон менга кўнғироқ қилиб, айнан маърифатпарварликка асосланган китобхонлик тарғиботи баҳонасида йўл қўйилаётган айрим кўнғилсиз ҳолатларни айтиб берди.

“Бизнинг Қашқадарё вилоятида ҳам шундай тарғибот тадбирлари бу йил иккинчи бор ўтказилляпти. Жуда ибратли ташаббус бу, аслида. Ишонмасангиз, мана, ўзингиз бир келиб, вилоятдаги мактаб директорлари билан секин гаплашинг. Очиғи, бу жуда миннатли ишга айлиниб борапти Сабаби, ўқиш учун тақдим этилаётган барча китобларни мактабларга текинга эмас, қатъий белгиланган нархларда сотиш билан боғлиқ муаммолар юзга қалқиб чиқаяпти.

Бу осон, дейсизми, ҳозир қайси ота-она рўзгоридан ортириб, боласига 30-50 минг сўмлик китоб сотиб бера

олади? Шундоғам ойликка ишлайдиганлар туман ва қишлоқларда жуда кам. Оқибатда яна ким ёмон, “юқорининг топшириғи”ни (аксар ҳолларда оғзаки буйруқ тарзида айтилади) ўз вақтида бажара олмаётган ўқитувчи, директор айбдор бўлиб қоляпти. Улар ҳам нима қилсин, болаларга кўярда-қўймай мажбурлаб сотяпти.

Ёки бўлмаса, қуйидаги кўрсатмага эътибор беришингизни сўрайман: “Энг китобхон мактаб” лойиҳаси доирасида китоб ярмаркаларини ўтказиш тартиби (низоми)га кўра ўқувчилар, уларнинг ота-оналари ва ўқитувчилар эътиборига қарийб 3000 номдаги китоблар қуйидаги нархларда тақдим этилади:

1–4-синф ўқувчиларига 5 000 сўмдан 15 000 сўмгача;
5–7-синф ўқувчиларига 10 000 сўмдан 30 000 сўмгача;
8–11-синф ўқувчиларига 20 000 сўмдан 40 000 сўмгача.
совғабоп китоблар 70 000 сўм ва ундан ортиқ”.

“Кўринмас кўл” борга ўхшайди бу “ўйин”да. Занжирни қаранг, туман ё шаҳар халқ таълими бўлими мудири мактаб директорига шарт қўяди: сенинг мактабинг шунча мингта китоб олиши (сотилиши) керак! Мудир, аниққи, аввало, тарғибот тадбирга бош-қош бўлаётган ваколатли вазириқлар, қолаверса, вилоят ҳокимининг номини рўқач қилади. Қани қайси бир мудир ё директор юрак ютиб, “Йўқ, жаноб, мен бу “мажбурият”ни бажаролмайман”

деб айта олади? Мана, муаммонинг асл илдизи қаерда?”

Тўғриси, устознинг бу аламли гапларини эшитиб, бошим қотиб қолди. Шу ўринда ҳақли савол туғилди: хўш, мазкур ибратли тадбир ташкилотчилари, яъни Ички ишлар, Халқ таълими вазириқлари ва Республика маънавият ва маърифат маркази мутасаддилари қуйи бугунда содир бўлаётган бундай кўнғилсиз ишлардан беҳабармикан? Шахсан менинг ўйлашимча, бу ерда айрим нафси ҳақалак отган “ўрта-қаш-даллол”лар қовун туширмаяптимикан? Бу борада тегишли идоралар жиддий назорат ва холис мониторинг ўтказишса, ҳақиқат юзага чиқади. Энг ёмони, қош кўяман деб кўз чиқармайлик. Ёки давлат раҳбари ташаббусининг халқ орасида асл моҳияти тескари талқин қилинмаслигига ҳам кафолат йўқ. Эртага қайсидир ҳудудга китоб қарвони келяпти, дейишса, одамлар урра қочмаслигига ишончингиз комилми, ҳурматли ташкилотчилар?!

Бу билан мен юртимизда маънавият бобида олиб борилаётган ислоҳотларни шубҳа остига олмақчи эмасман. Лекин не бўлганда ҳам бу каби савобли ишларда НАФС деган жиловсиз душманга ўзимиз йўл очиб бермайлик!

Яна бир қизиқ ШАРТНИ қаранг: ушбу тадбирда мутлақ қолиб деб топилган туман, мактаб ё оила “Нексия” ё “Спарк” билан тақдирланган бўлса, ўша машина ишончлиман орқали бир йил муддатга берилармиш. Фолиб чиққан туман ёки мактаб янги ўқув йилида аввалги ўқув йилига нисбатан олий ўқув юртига кириш бўйича, шунингдек, фан олимпиадалари, мусика йўналишдаги танловлар, спорт мусобақаларида юқори кўрсаткичга эришса, туман ҳокими ва ички ишлар раҳбарияти тавсияси билан машина туман ХТБ ёки мактабга совға қилинади (ХТБ мудири, мактаб директори номига ёки ташкилот балансига ўтказилади). Аксинча, китоблар йўқолиб кетиб, олий ўқув юртига кириш, фан олимпиадалари, спорт ва мусика йўналишларида олдинги йилга нисбатан паст кўрсаткичлар қайд этилса, мукофотлар (автомашина) қайтарилмади олинди (?). Бу ҳам ўзимизга хос ва мос “инновация” микан ё?!

Озод ҚАРВОН

“Агробанк” ташаббуси

Пойтахтимиздаги “Хилтон” меҳмонхонасида “Агробанк” АТБ ташаббуси билан Ўзбекистонда илк бор ташкил этилган “Фермерлар мактаби” лойиҳасининг тақдими бўлиб ўтди.

Лойиҳадан кўзланган асосий мақсад – қишлоқ хўжалигида янги бизнес йўналишларини очиб, билимли ва малакали ёш фермерларни тайёрлаш ҳамда уларнинг қишлоқ хўжалиги соҳасида тадбиркорлик кўникмаларини ошириш, ёшларга қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини ишлаб чиқаришда энг замонавий технологиялардан фойдаланишни ўргатишдан иборат.

Қишлоқ хўжалиги йўналишидаги олий ўқув юртлари,

Беш ҳудудда фермерлар мактаби иш бошлади

жумладан, Тошкент давлат аграр университети ва унинг филиаллари ҳамда Андижон қишлоқ хўжалиги ва агро-технологиялар институти, Самарқанд ветеринария ва чорвачилик институти, бир қатор илмий-тадқиқот институтилари, йирик ишлаб чиқарувчилар, кластерлар, минтақалардаги кўп йиллик тажрибага эга деҳқон ва фермерларни жалб этган ҳолда ёшлар 2 ойлик курсларда (қисқа муддатли) ўқитилади.

Фермерлар мактаби республикамизнинг беш ҳудудида ташкил этилган, хусусан,

Тошкент (Тошкент, Сирдарё, Жиззах вилоятлари учун), Андижон (Андижон, Наманган ва Фарғона вилоятлари учун), Самарқанд (Самарқанд, Навоий, Бухоро вилоятлари учун), Термиз (Сурхондарё ва Қашқадарё вилоятлари учун), Нукус (Қорақалпоғистон Республикаси ва Хоразм вилояти учун).

Фермерлар мактабларида синовлардан муваффақиятли ўтган 150 нафар тингловчи 31 майдан бошлаб ўқишни бошлади. Ўқув дастури қишлоқ хўжалигида ҳосилдорликни ошириш сирлари, мўл ҳосил олиш учун уруғ ва ўғитларни

танлаш, чорва моллари парвариши, самарали бизнес режа тузиш асослари, етиштирилган маҳсулотларни замонавий маркетинг усуллари орқали сотиш каби назарий ва амалий билимларни ўз ичига олади.

Назарий сабоқлар олий ўқув юртлари базасида олиб борилади. Тингловчилар ўзлари қизиққан қишлоқ хўжалиги соҳаси бўйича назарий билимларни ўрганиш жараёнида олий ўқув юртлари базасидаги камбў китоблардан ва қўлланмалардан фойдаланиш имкониятига эга бўлади.

Амалий машғулотлар ҳу-

дудлардаги йирик чорвачилик ва паррандачилик комплекслари, замонавий иссиқхоналар, сабзавотчилик ва полизчилик хўжаликлари ҳамда кластерларда олиб борилади. Таълим олиш билан боғлиқ барча харажатлар “Агробанк” АТБ томонидан молиялаштирилади.

Фермерлар мактабига қабул бўлган ҳар икки ойда бўлиб ўтади ва синовлардан муваффақиятли ўтганлар ўқишга қабул қилинади. Истовчилар фермерлар мактабининг махсус телеграм боти (@fermer_maktabi_bot) ёки расмий сайти (<https://fermermaktab.uz/>) орқали ҳужжат топширишлари мумкин.

“Агробанк”
матбуот хизмати

■ Суғурта – аҳоли, корхона ва ташкилотлардан йиғилган суғурта мукофотлари эвазига ташкил этилган жамғарма бўлиб, бахтсиз ҳодиса юз берганида тўлаб бериладиган қоплама ҳисобланади. Яъни, нохуш ҳодиса рўй берганида суғурта компанияси томонидан инсонларнинг моддий манфаатини ҳимоя қилиш тушунилади.

Ер юзидан ҳар куни турли табиий офатлар, фалокатлар содир бўлади ва бундай ҳодисалардан ҳеч ким ҳимояланмаган. Кутилмаганда бошимизга қандай савдолар тушишини олдиндан билмаймиз. Тўсатдан содир бўлган бахтсизлик оғир ташвишлар келтиради. Олайлик, иш жойларида юз бераётган кўнгилсиз ҳодисалар тўғрисида қанча инсонлар ҳаётдан бевақт кўз юмаяпти, қанчаси тан жароҳати олиб, бир умр ногирон бўлиб қолмоқда. Ана шундай ҳолатларда жабрланувчининг қарамоғида бўлиб келган оила аъзоларини моддий қўллаб-қувватлаш мақсадида суғурта хизмати ёрдамга келади.

Шу боис фуқаролар нафақат ўзларининг ҳаёти ва соғлиғи,

балки мол-мулкларини ҳам бахтсиз ҳодисалар оқибатида етарли зарарлардан аввалдан ҳимоя қилишлари мумкин. Бунинг учун суғурта идораларига мурожаат қилиш кифоя.

Шу ўринда, аҳолининг суғурта тўғрисида етарли маълумотга эга эмаслиги ёки суғурта ҳимоясида бўлишга интильмаслигига эътибор берайлик. Бунга республикамизда фалокат олиб бораётган 40 дан ортиқ суғурта компаниясининг аҳоли билан етарли даражада иш олиб бормаётгани, тарғибот-ташвиқот ишлари кенг қамровли ҳамда таъсирчан эмаслигида деб айтиш мумкин.

Шу боис бундай компаниялар халқимизнинг соҳага ишончини янада ошириши, уларни суғурта ҳимоясига олишда барча имкониятларини ишга солиши керак. Айниқса, ўз сафларига замонавий дунёқарашга

эга, малакали кадрларни жалб қилиши жоиз. Компаниялар ва уларнинг ҳудудий бўлинмаларида аҳоли билан хушмуомала бўлиб сифатли ишлаш, энг муҳими, тарғибот-ташвиқот ишларини олиб бориш, омма-

вий ахборот воситаларида соҳага оид маълумотларни кенгроқ ёритишлари лозим бўлади. Ана шунда юртдошларимиз фақатгина бугуни учун эмас, келажаги учун ҳам қайгура бошлайди.

Ушбу ҳолатларни ҳисобга олган ҳолда компаниямиз ва вилоятлардаги бўлимларимиз мунтазам равишда халқ билан мулоқот қилиб, уларга сифатли хизмат кўрсатиш, бахтсиз ҳодиса содир бўлганида ўз вақтида ва тезкор ёрдам бериш, давра суҳбатлари ва учрашувларда суғурта хизматларининг аҳамиятини етказишга алоҳида аҳамият қаратиб келмоқда. Бундан кундан кунга миқдорларимиз сони ортиб бораётгани ва улар бизнинг хизматимиздан мамнунлигида кўряпмиз.

**Нилуфар
БАҲОДИРХОНОВА,**
“Кафолат суғурта
компанияси” АЖ
ахборот хизмати раҳбари

Хизматлар лицензияланган.

Реклама.

MUASSIS: TADBIRKORLAR VA ISHBILARMONLAR HARAKATI – O'ZBEKISTON LIBERAL-DEMOKRATIK PARTIYASI

XXI ASR
HITIMOIV-SIVOYIS GAZETA
HAFTALIK NASHR

Бош муҳаррир
Норқобил ЖАЛИЛОВ

Таҳририят манзили:
Тошкент шаҳри
Нукус кўчаси 73⁻уй.

электрон почта:
xxi_asr@mail.uz
xxi_asr@mail.ru

Телефонлар:
ҳабусона – 71 215-63-80
(тел.факс).

Ўқуви ва режани
Ўқуви – 71 255-08-50.

“XXI asr” ixtimosiy-sibiy gazetası
Ўзбекистон Матбуот ва ахборот
агентлигида 2011 йил 14 июнда 0009-рақами
билан рўйхатдан ўтказилган.

“Шарқ” нашрийт-матбаа акциядорлик
компанияси босмаҳонасида chop этилди.

Корхона манзили:
Тошкент шаҳри Буюк Турон кўчаси 41-уй.
Газета офсет усулида, А-3 форматда
босилди. Ҳажми – 3 босма табоқ,
Буюртма рақами: Г – 651 Тираж: 3477
Баҳоси келишилган нарҳда.
Тошхирлиди – 19:20

Таҳририятда келган қўламавлар тақрир
қилинмади ва муаллифларга
қайтарилмади.

© “XXI asr” дан олинган маълумотларга мана
сифатда газета номи кўрсатилиши шарт.

Муаллифлар фикри таҳририят нуқтаи
назаридан фарқ қилиши мумкин.

Газета таҳририят компьютер марказида
терилди ҳамда дизайнёр

Маъруфжон Раҳмонов
томонидан саҳифаланди.

НАШР КЎРСАТИКЧИ: 486
123456

Навбатчи муҳаррир:
Фаррух ЖАББОРОВ